

3K-samarbeidet
Felles/interkommunal planstrategi

Kunnskapsdokument

Status og utfordringer

Nasjonale og regionale føringer

Innhold

1. Viktige utviklingstrekk i 3K-regionen – status og hovedutfordringer	
1.1: Generell beskrivelse av 3K – hvilke kommuner, kort om bakgrunnen for samarbeidet.	s 6
1.1.1: Ny plan og bygningslov	
1.1.2: Vedtak i 3K om felles kommuneplanlegger	
1.2: Nasjonale, regionale og lokale føringer	s 7
1.2.1: Nasjonalt forventningsdokument – MD juni 2011	
1.2.2: FM: Statlige forventninger til kommunene i Vestfold i 2012	
1.2.3: Regional planstrategi Vestfold Fylkeskommune	
1.2.4: Regionalplan for bærekraftig arealpolitikk (RPBA)	
1.2.5: Handlingsplan for 3K-samarbeidet	
1.2.6: Eksisterende samarbeidsprosjekter	
1.3: Samfunnssikkerhet	s 10
2. Klima og energi	s 11
2.1: Status og hovedutfordringer	
2.2: Eksisterende samarbeidsprosjekter	s 12
2.3: Nasjonale, regionale og lokale føringer	s 12
2.3.1: Nasjonalt forventningsdokument – MD juni 2011	
2.3.2: FM: Statlige forventninger til kommunene i Vestfold i 2012	
2.3.3: Vestfold Fylkeskommune "Klimastrategi 2010-2013"	
2.3.4: Klima og energiplaner 3K	
2.4: Prioriterte strategier i 3K-regionen	s 15
2.4.1: Felles revisjon av kommunale energi- og klimaplaner	
2.4.2: Videreføre deltakelse i "Vestfold klima- og energiforum"	
2.4.3: Videreføre/videreutvikling av prosjektet "Biogass i Vestfold"	
3. By- og tettstedsutvikling	s 15
3.1: Status og hovedutfordringer – kort analyse	s 16
3.2: Eksisterende samarbeidsprosjekter	s 17
3.3: Nasjonale, regionale og lokale føringer	s 17
3.3.1: Nasjonalt forventningsdokument – MD juni 2011	
3.3.2: FM: Statlige forventninger til kommunene i Vestfold i 2012	
3.3.3: Regional planstrategi Vestfold fylke (2011)	
3.3.4: Regional plan for bærekraftig arealpolitikk (RPBA) – inkl temakart	
3.3.5: Regional plan for handel og sentrumsutvikling i Vestfold (Kjøpesenterplanen)	

3.4: Prioriterte strategier i 3K-regionen	s 19
3.4.1: Byutvikling i Holmestrand	
3.4.2: Senterutvikling på Revetal og i Hof Sentrum	
3.4.3: Samarbeid om utbygging og profilering av regionale og lokale næringsarealer	
4. Samferdsel og infrastruktur	
4.1: Status og hovedutfordringer	s 19
4.2: Eksisterende samarbeids- og utbyggingsprosjekter	s 20
4.3: Nasjonale, regionale og lokale føringer	
4.3.1: Nasjonalt forventningsdokument – MD juni 2011	
4.3.2: FM: Statlige forventninger til kommunene i Vestfold i 2012	
4.3.3: RPBA – Retningslinjer og temakart	
4.3.4: Regional plan for styrket kollektivtransport i Vestfold	
4.3.5: Trafikksikkerhetsplan for Vestfold	
4.3.6: Handlingsprogram for fylkesvegnettet	
4.4: Prioriterte strategier i 3K-regionen	s 22
4.4.1: Bidra til – og utnytte – utbygging av jernbanen i Vestfold	
4.4.2: Utbygging av kollektivtilbud	
4.4.3: Digital infrastruktur - bredbånd	
5. Verdiskaping og næringsutvikling	s 23
5.1: Status og hovedutfordringer	
5.2: Eksisterende og planlagte samarbeidsprosjekter	s 24
5.3: Nasjonale, regionale og lokale føringer	s 25
5.3.1: Nasjonalt forventningsdokument – MD juni 2011	
5.3.2: FM: Statlige forventninger til kommunene i Vestfold i 2012	
5.3.3: Regional planstrategi Vestfold Fylke (2011)	
5.3.4: Vestfold fylkeskommune: Strategi for næringsutvikling 2011-2014	
5.3.5: Nærings- og landbruksplaner for Holmestrand, Hof og Re	
5.4: Prioriterte strategier i 3K-regionen	s 26
5.4.1: Samarbeide om strategisk næringsplan	
5.4.2: Etablere stilling som felles/interkommunal næringssjef	
5.4.3: Regionale næringsarealer	
6. Utdanning – kompetanse – rekruttering	s 26
6.1: Status og hovedutfordringer – kort analyse	s 26
6.2: Eksisterende og planlagte samarbeidsprosjekter	s 27

6.3: Nasjonale, regionale og lokale føringer	s 28
6.3.1: Nasjonalt forventningsdokument – MD juni 2011	
6.3.2: FM: Statlige forventninger til kommunene i Vestfold i 2012	
6.3.3: Regional planstrategi Vestfold fylke (2011)	
6.4: Prioriterte strategier i 3K-regionen	s 29
6.4.1: Videreføre eksisterende samarbeidsprosjekter	
6.4.2: Rekruttering av kvalifisert arbeidskraft	
6.4.3: Samarbeid for å høyne regionens utdanningsnivå	
7. Natur, kulturmiljø og landskap	
7.1: Status og hovedutfordringer – kort analyse	s 30
7.2: Eksisterende og planlagte samarbeidsprosjekter	s 31
7.3: Nasjonale, regionale og lokale føringer	s 31
7.3.1: Nasjonalt forventningsdokument – MD juni 2011	
7.3.2: FM: Statlige forventninger til kommunene i Vestfold i 2012	
7.3.3: Regional planstrategi Vestfold fylke (2011)	
7.3.4: Fylkesdelplan for kystsonen i Vestfold	
7.3.5: RPBA – retningslinjer og temakart	
7.4: Prioriterte strategier i 3K-regionen	s 32
7.4.1: Samarbeide om kystsoneplanlegging	
7.4.2: Videreføre eksisterende samarbeidsprosjekter	
7.4.3: Vanndirektiv – vannforsyning - vannkvalitet	
8. Helse, livskvalitet og oppvekstmiljø	s 33
8.1: Status og hovedutfordringer – kort analyse	s 33
8.2: Eksisterende og planlagte samarbeidsprosjekter	s 35
8.3: Nasjonale, regionale og lokale føringer	s 36
8.3.1: Nasjonalt forventningsdokument – MD juni 2011	
8.3.2: FM: Statlige forventninger til kommunene i Vestfold i 2012	
8.3.3: Strategisk kulturplan for Vestfold (2011-2014)	
8.3.4: Regional plan for folkehelsen i Vestfold (2011-2014)	
8.4: Prioriterte strategier i 3K-regionen	s 38
8.4.1: Videreføre samarbeid – samhandlingsreformen	
8.4.2: Samarbeide om nye/revidering av eksisterende planer på fagfeltene rus og psykiatri	
8.4.3: Videreføre samarbeidet om miljørettet helsevern	
8.4.4: Samarbeide om rekruttering av kvalifisert arbeidskraft	
8.4.5: Gjennomgang av kommunale planer – sikre at folkehelseperspektivet hensyntas der det skal	

9. Oversikt over planer som skal utarbeides i perioden

- 9.1: Planer/utredninger pålagt gjennom Fylkesmannens forventningsbrev til kommunene
- 9.2: Planer som skal utarbeides felles for 3K-regionen
- 9.3: Planer som skal utarbeides i den enkelte kommune

10. Prosess for rullering av kommuneplanene i 3K-kommunene

- 10.1: Utarbeidelse av planprogram – basert på felles planstrategi
- 10.2: Varsel om oppstart
- 10.3: Møter og utredninger
- 10.4: Administrativ organisering
  - 10.4.1: Faglige arbeidsgrupper på tvers av kommunegrenser
- 10.5: Kommunal behandling
- 10.6: Høringer – frister – endelige vedtak

11. Publisering av planstrategi og kommuneplaner

12. Kilde- og litteraturliste

1.Viktige utviklingstrekk i 3K-regionen – status og hovedutfordringer (Statistikkhefte s. 3-7)

1.1: Generell beskrivelse av 3K – hvilke kommuner, kort om bakgrunnen for samarbeidet.

3K-samarbeidet består av kommunene Holmestrand, Hof og Re – lokaliserte i nordre Vestfold. 3K-samarbeidet startet i 2009. Målet med samarbeidet har vært å heve kvaliteten på de kommunale tjenestene, samtidig som en ser på "stordriftsfordeler" ved å gjøre ting sammen i stedet for hver for seg. De tre kommunene utgjør Nord Jarlsberg Prosti, og deltar sammen – og hver for seg - i en rekke interkommunale samarbeidskonstellasjoner i Vestfold.

1.1.1: Ny plan og bygningslov

Utgangspunktet for arbeidet med kommunal planstrategier i 3K, er den nye "Plan-og Bygningsloven" (PBL) som setter krav til alle kommuner om å utarbeide dette. Det er satt en tidsfrist på når vedtak om en slik strategi skal være gjort (innen ett år etter konstituerende kommunestyremøte), men utover det er det ikke så mange absolutte krav til hvordan planstrategien skal være utformet. Det skal innhentes synspunkter fra regional stat, nabokommuner og fylkeskommunen, men ingen av disse har innsigelsesrett. Lovteksten sier at planstrategien bør inneholde en drøfting av strategiske valg knyttet til samfunnsutvikling, og at den skal inneholde en vurdering av gjeldende kommuneplan – trenger denne revisjon, eller kan den videreføres uten endringer.

Planstrategien skal gjøres kjent for befolkningen minimum 30 dager før kommunestyrets endelige vedtak.

Det er paragraf 10 – del 1 i PBL som er den viktigste i denne sammenhengen:

§ 10-1 Kommunal planstrategi

Kommunestyret skal minst én gang i hver valgperiode, og senest innen ett år etter konstituering, utarbeide og vedta en kommunal planstrategi. Planstrategien bør omfatte en drøfting av kommunens strategiske valg knyttet til samfunnsutvikling, herunder langsiktig arealbruk, miljøutfordringer, sektorenes virksomhet og en vurdering av kommunens planbehov i valgperioden.

Kommunen skal i arbeidet med kommunal planstrategi innhente synspunkter fra statlige og regionale organer og nabokommuner. Kommunen bør også legge opp til bred medvirkning og allmenn debatt som grunnlag for behandlingen. Forslag til vedtak i kommunestyret skal gjøres offentlig minst 30 dager før kommunestyrets behandling.

Ved behandlingen skal kommunestyret ta stilling til om gjeldende kommuneplan eller deler av denne skal revideres, eller om planen skal

videreføres uten endringer. Kommunestyret kan herunder ta stilling til om det er behov for å igangsette arbeid med nye arealplaner i valgperioden, eller om gjeldende planer bør revideres eller oppheves.

Utarbeiding og behandling av kommunal planstrategi kan slås sammen med og være del av oppstart av arbeidet med kommuneplanen, jf. [kapittel 11](#). (Kilde PBL)

1.1.2: Vedtak i 3K om felles kommuneplanlegger

De tre kommunene i 3K-samarbeidet har gjort følgende vedtak om felles kommuneplanlegger:

1. Det inngås samarbeid om kommuneplanleggerfunksjonen i en vertskommuneløsning med Holmestrand, Hof og Re som deltakerkommuner.
2. Holmestrand kommune blir vertskommune for kommuneplanleggerfunksjonen.
3. Samarbeidsavtale datert 28.01.11 legges til grunn.

Samarbeidsavtalen det henvises til, hjemler samarbeidet i Kommunelovens §28, bokstavene a,b,e,f,h,i,j og k. Avtalen sier videre at vertskommunen skal levere disse tjenestene til deltakerkommunene:

- Drive den overordnede kommuneplanprosessen og sikre helhet og samordning innen hver av deltakerkommunenes kommuneplaner.
- Kvalitetssikre deltakerkommunenes planarbeid mht kravene i plan- og bygningslovens plandel, da spesielt med fokus på kapitlene 10 og 11, evt. også kap. 9
- Andre oppgaver knyttet til planlegging som deltakerkommunene er enige om.

Det sies også i avtalen at deltakerkommunene forplikter seg til å avsette ressurser og legge til rette for at arbeidet til 3K-kommuneplanlegger følges opp i egen kommune, slik at arbeidet med egen kommuneplan ikke belaster fellestjenesten unødige. Avtalen sier ingenting direkte om hvorvidt de/den kommunale planstrategi(er) skal utarbeides felles eller hver for seg. 3K-kommuneplanleggeren skal rapportere faglig til de tre rådmennene som utgjør styringsgruppe for arbeidet, og det tillegges denne styringsgruppa å avgjøre hvordan arbeidet konkret skal legges opp.

1.2: Nasjonale, regionale og lokale føringer

Utarbeidelse av kommunal planstrategi er altså et krav i ny plan- og bygningslov. I samme lov er Miljøverndepartementet pålagt å utarbeide et forventningsdokument til kommunene, der statens ønsker og forventninger til den kommunale planleggingen presenteres. Et slikt forventningsdokument til planlegging i kommuner og fylkeskommuner ble utarbeidet for første gang sommeren 2011. Et tilsvarende forventningsbrev skal utarbeides hvert fjerde år. I tillegg til det, får kommunene hvert år et forventningsbrev via fylkesmennene, der det også listes opp oppgavene kommunene enten må – eller bør – gjennomføre.

1.2.1: Nasjonalt forventingsdokument – MD juni 2011

De nasjonale forventningene peker på oppgaver og interesser som regjeringen mener det er viktig at kommunene har med i sin planlegging. For regjeringen er dette gjort bl.a for å sikre at kommunene bidrar til å gjennomføre nasjonal politikk på ulike fagfelt. Samtidig sier regjeringen i forventingsdokumentet at kommunene på selvstendig grunnlag skal vurdere kostnader og nytte ved de forskjellige forslagene.

Forventingsdokumentet er retningsgivende, og har form av råd og forventinger mer enn krav. Samtidig vil nok Fylkesmannen ha dette dokumentet foran seg når de kommunale planstrategiene er på høring, og er det mye som er uteglemt herfra, vil nok det bli bemerket. Noen utdrag fra forventingsdokumentet:

- Forventningene er mer generelle enn statlige planretningslinjer og statlige planbestemmelser (som konkretiserer nasjonale hensyn på enkeltområder)
- Forventningene omfatter utvalgte tema og formidler ikke statlige interesser, oppgaver og hensyn som planleggingen ellers skal ivareta (forankret i forskrifter, stortingsmeldinger og rundskriv)
- Forventningene er avgrenset til planlegging etter PBL
- Forventningene skal følges opp av statlige organer i deres medvirkning i planleggingen, og vil gi økt forutsigbarhet for disse organers medvirkning.

Viktig å understreke at dette forventingsdokumentet bare har Plan- og bygningsloven som utgangspunkt. Det er andre lover som pålegger kommunene andre oppgaver, og de kan det også være aktuelt å ha emd i en planstrategi. Det sies litt mer om det i neste avsnitt.

Kilde: Miljøverndepartementet: nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging – utsendt juni 2011.

1.2.2: Fylkesmannen: Statlige forventninger til kommunene i Vestfold i 2012

Fylkesmennene sender hvert år ut et forventingsbrev til kommunene på vegne av alle de statlige etatene. Her går en igjennom sektor for sektor, og lister opp saker og oppgaver en enten pålegger - eller anmoder – kommunene å gjøre noe med. I denne sammenheng er det stor forskjell på "skal" og "bør". I et samarbeidsmøte mellom de kommunale planleggerne og fylkeskommunen i september, ble det minnet om at også dette dokumentet må ligge til grunn når de kommunale planstrategiene skal settes opp.

Fylkesmannens forventingsbrev har ikke de samme overskriftene som regjeringens forventingsbrev til planleggingen. Påleggene fra Fylkesmannen er plassert i de kapitlene der de passet best inn – for enkelte tiltak kan det være litt tilfeldig. Noen av påleggene vil kunne stå både under "klima og energi" og "by- og tettstedsutvikling" for eksempel

Kilde: Fylkesmannen i Vestfold: Statlige forventninger til kommunene i Vestfold i 2012.

1.2.3: Regional planstrategi Vestfold Fylkeskommune

Vestfold Fylkeskommune er i skrivende stund også i gang med sitt planstrategiarbeid. Plan og bygningsloven pålegger også fylkene å utarbeide sine planstrategier, og med de samme tidsfristene som for de kommunale. Arbeidet med

den regionale planstrategien går med andre ord parallelt med de kommunale, og vil dermed ikke kunne bli et "førende" dokument for kommunene.

3K-kommuneplanlegger har deltatt i en arbeidsgruppe i fylkeskommunal regi der både den regionale og de kommunale planstrategiene blir diskutert. Fylkeskommunen har utformet sitt kunnskapsgrunnlag slik at også kommunene kan hente ut informasjon herfra. Utformingen av selve plandokumentet for den regionale planstrategien vil begynne høsten 2011, og arbeidsgruppa får anledning til å diskutere det før det sendes til førstegangsbehandling i fylkeskommunen. Den regionale planstrategien skal på høring i kommunene på våren 2012, før det gjøres endelig vedtak i fylkestinget. De regionale planstrategiene – i motsetning til de kommunale – skal godkjennes av Kongen i statsråd, og er dermed bindende for fylkeskommunen.

1.2.4: Regionalplan for bærekraftig arealpolitikk (RPBA)

Den regionale planen for bærekraftig arealpolitikk utarbeides av Vestfold Fylkeskommune, med bidrag fra de statlige etatene og samtlige kommuner i fylket. Det er i gangsett en stort arbeid, og det er planlagt at sluttproduktet skal behandles i fylkestinget i to runder. 1.juli 2011 ble forslaget til samfunnsmål og strategier sendt på høring, og kommunene hadde frist til 1.oktober med å komme med endringer og tilføyelser. Ingenting er endelig vedtatt i RPBA-en ennå, og det som er tatt inn i dette kunnskapsgrunnlaget er derfor hentet fra forslagene og de foreløpige utredningene.

Innledningsvis slår en i forslag til samfunnsmål og strategier fast at arealpolitikken i Vestfold skal sorteres i tre dimensjoner. "Langsiktighet" er den første dimensjonen, og forklares med "verdier som skal vare". "Utvikling" forklart ved "innovasjon og samfunnsendring" er den andre dimensjonen, mens "regional rolle" forklart ved "Vestfolds plass og muligheter i en større region" er den tredje.

Samfunnsmålene er satt til 2040, og det første av disse er " Perlebåndsbyene, tettsteder og bygder er forsterket og er bærere av Vestfolds historie og identitet". For å nå dette målet, er den første strategien at "Alle aktører i Vestfoldsamfunnet bygger opp om en ny samarbeidsform i arealpolitikken".

Det settes også opp en strategi om at "Alle aktørene er lojale mot langsiktige felles mål, fornyer enighet om veivalg, baserer sine handlinger på helhetstenkning og legger vekt på sammenhengene over kommune- og forvaltningsgrensene". "Planlegging over kommunegrensene har høy prioritet for å optimalisere løsningene" gjentas som en strategi for samfunnsmålet "Vestfold er et markant og konkurransedyktig område nasjonalt og internasjonalt."

1.2.5: Handlingsplan for 3K-samarbeidet

Bystyret i Holmestrand og kommunestyrene i Hof og Re gjorde i februar 2009 vedtak om å opprette 3K-samarbeidet. Vedtakene er like i de tre første punktene, og så har Hof lagt til et ekstra punkt 4:

1. Kommunestyret vedtar at det etableres samarbeidsprosjekt mellom kommunene Hof, Holmestrand og Re (3K) med sikte på økt kvalitet på

- tjenestene og bedre ressursutnyttelse. Alle kommunens tjenesteområder vurderes i dette prosjektet. Arbeidet legges opp i tråd med saksfremstillingen.
2. Kommunestyret orienteres om ulike samarbeid som igangsettes. Dersom samarbeidet forutsetter budsjettendringer etter opprettelse av felles kontorer/tjenester forelegges saken kommunestyrene for godkjenning.
  3. Formannskapene i de tre kommunene opprettes som referansegruppe.

I Hof la de til følgende:

4. Målet med samarbeidet er ikke en kommunesammenslåing

3K-samarbeidet er organisert med en styringsgruppe, en referansegruppe og en gruppe for medvirkning/tillitsvalgte. Styringsgruppa består av de tre rådmennene. Ordførerne møter med talerett i annethvert møte. Referansegruppe er de tre formannskapene som møtes ca en gang pr. halvår.

I handlingsplanen for 3K for 2011 er det bl.a satt opp mål om å komme videre med samarbeid om tekniske tjenester, hjelpetjenester for barn og unge, tjenester for ressurskrevende brukere, felles alkoholkontroll og beredskap for tiltak som kommer som følge av samhandlingsreformen.

1.2.6: Eksisterende samarbeidsprosjekter

Det pågår en del samarbeidsprosjekter på mer "generelle" fagområder i kommunene. Disse er tatt inn her i kap. 1 – men berører nok også flere av de andre. Dette gjelder samarbeid om planlegging, om kartportal og IKT.

Navn	Fagfelt	Organisasjonsform	Deltakere	Økonomi Finansieringsform
Felles kommuneplanlegger	Planlegging	§ 28 – Vertskommune (Holmestrand)	3K	I hht. folketall
Nettsider og portal-løsninger	IKT Informasjon	Uformelt 12K-prosjekt	12 K	Kommunenes budsjetter
Vestfold Kommunerevisjon (VKR)	Revisjon	IKS	Kommunene i fylket, samt fylkeskommunen	Salg ev tjenester
Vestfold Planforum	Planlegging	Uformelt nettverk – initiert av Vestfold Fylkeskommune	Kommunene, fylkeskommunen, regionale statsetater	Ikke relevant
Plannettverket i Vestfold	Planlegging	Uformelt nettverk – kompetanseheving og erfaringer	Kommunene, fylkeskommunen, regionale statsetater	Ikke relevant
Barnetråkk	Planlegging	Uformelt nettverk – for å sikre barn og unges retter i planlegging	Kommunene, fylkeskommunen, regionale statsetater	Ikke relevant
Faggruppe sak/arkiv	Arkivering og saksbehandling	Uformelt nettverk – initiert av 12K	10 av 12 kommuner (de som bruker Acos)	Kommunale budsjetter

Kilde: Egne undersøkelser ifbm. Felles kunnskapsgrunnlag 3K

Kommunene i 3K-samarbeidet deltar også i IKA – interkommunalt arkiv i Kongsberg, og en har et pågående samarbeid for å videreutvikle web-sak-samarbeidet for kommunal saksbehandling. I 3K-regi er det gjennomført en omorganisering av skatteinnkrevningen. Re kommune er vertskommune, og samtlige medarbeidere har kontorer på rådhuset på Revetal.

1.3 Samfunnssikkerhet

I Fylkesmannens forventningsbrev til kommunene er det tatt inn klare pålegg når det gjelder samfunnssikkerhet. Det vil være naturlig at disse vurderes også i en planstrategisammenheng.

- Kommunenes kriseplan skal revideres med utgangspunkt i det som er avdekket av utfordringer i kommunens helhetlige risiko- og sårbarhetsanalyse. Det forventes at kriseplanen revideres og oppdateres fortløpende ved endringer i risikobilde, og ved endringer i den kommunale kriseorganisasjonen.
- Folkehelselovens ikrafttreden fra 1.januar 2012 innbefatter en beredskapsplikt som også omfatter kjemikalier.
- Kommunen skal benytte CIM (Crises and Issues Manager) som krisestøtteverktøy. Kommuner som ikke har tatt i bruk CIM forventes å ha gjort dette innen utgangen av 2011.
- Kommunens plan for kriseledelse og annen kriseplanverk skal legges inn i CIM, og verktøyet skal brukes ved øvelse for kriseledelsen og ved øvelser initiert av Fylkesmannen.
- Kommunens kriseledelse skal øves en gang pr. år med utgangspunkt i hendelser i kommunens overordnede risiko- og sårbarhetsanalyse.

2. Klima og energi

(Statistikkhefte s.8-14)

Klimaendringene vil være et viktig premiss og utgangspunkt for kommunal planlegging i årene som kommer. Det gjelder også for 3K. Mer nedbør får f.eks stor betydning for regionens bønder og andre næringsutøvere. Det må hensyntas når det skal planlegges boligfelter, veier, jernbane og annen infrastruktur – og det stiller nye og sterkere krav til risiko- og sårbarhetsanalyser for samfunnsutvikling på en rekke fagfelter.

2.1: Status og hovedutfordringer

Alle kommunene i 3K har utarbeidet energi-og klimaplaner (EKP). Alle disse tre EKP-ene har en tidshorison som går ut i inneværende periode. Det kan med andre ord være behov for å revidere dem.

Re kommune har en egen stilling dedikert til miljøvernarbeid, mens dette er inkludert i det ordinære arbeidet på planavdelingen i de andre to kommunene. Det er en utfordring for kommunene i 3K (som i mange andre kommuner) å holde et kontinuerlig fokus på klima- og miljøoppgavene. For 3K er det i tillegg utfordrende at store deler av klimautslippene kommer fra gjennomgangstrafikken på E18 og de store fylkesveiene. Kommunene har ikke virkemidler å sette inn for å redusere disse

utslippene, og er derfor avhengig av at nasjonal politikk mht. krav til teknologi, bompenger osv. gjør denne jobben.

2.2: Eksisterende samarbeidsprosjekter

Arbeidet med å få redusert klimautslipp og forbruk av energi må skje på tvers av grenser – og egner seg derfor godt for samarbeidsprosjekter.

Navn	Fagfelt	Organisasjonsform	Deltakere	Økonomi Finansieringsform
Vestfold Avfall og Ressurs (VESAR)	Renovasjon	AS	3K, Stokke, Andebu, Larvik, Tønsberg, Nøtterøy, Tjøme, Horten, Sandefjord	Brukerfinansiering
Biogass i Vestfold	Fornybar energi	12 K-prosjekt	12 K	
Beredskapsnettverk	Beredskap – skred, flom osv.	Nettverk i regi Fylkesmannen i Vestfold	Fylkesmannen, kommunene i fylket	Kommunene må dekke egne utgifter
Plattform Vestfold	Jernbaneutbygging	Uformelt nettverk	Fylker, kommuner	Prosjektmidler
Vestfold Klima- og energiforum	Klima og energi	Avtaleregulert nettverk	3K, ti øvrige kommuner, VFK, FM i Vestfold, bedrifter, org, KS, SVV	Kontingent – for kommunene kr. 10 000,- pr. år

Kilde: Egen undersøkelse ifbm felles kunnskapsgrunnlag – planstrategi 3K

2.3: Nasjonale, regionale og lokale føringer

2.3.1: Nasjonalt forventningsdokument – kommunal planstrategi

Det nasjonale forventningsdokumentet er preget av at det er Miljøverndepartementet som har hatt ansvar for å utarbeide det. Det er derfor mange – og relativt konkrete – ønsker på klima- og energiområdet i dokumentet.

Regjeringen forventer at:

- kommunene tar hensyn til klimautfordringene og norsk energiomlegging i planleggingen.
- statlige planretningslinjer (SPR) for klima og energiplanlegging i kommunene legges til grunn for planleggingen, og at vedtatte klima- og energiplaner følges opp av regionale og kommunale planer. Revisjon av klima- og energiplanene vurderes minst hvert fjerde år i arbeidet med regionale og kommunale planstrategier.
- nye områder for nærings- og boligformål vurderes ut fra klimatiske forhold.
- kommunene vurderer tiltak for å redusere klimagassutslipp der det utarbeides sektorvise kommunedelplaner.

- kommunene legger til rette for økt produksjon av fornybar energi, herunder også bioenergi, uten at viktig naturmangfold eller store landskapsverdier går tapt.
- kommunene kartlegger områder som er sårbare for klimaendringer og utarbeider risiko- og sårbarhetsanalyser som vurderer konsekvenser av klimaendringer.

2.3.2: Fylkesmannen: Statlige forventinger til kommunene i Vestfold i 2012

Fylkesmannens forventinger på energi- og klimaområdet er knyttet både til klimagassutslipp og arealdisponering. Noen av punktene er derfor gjengitt i dette dokumentets kapittel om by- og tettstedsutvikling.

Fylkesmannen i Vestfold forventer at:

- Utbyggingsmønster og transportsystem må samordnes med sikte på redusert transportbehov og reduserte utslipp av klimagasser.
- Alle kommuner skal behandle klima- og energispørsmål i sine kommuneplaner eller som egen kommundelplan.
- Kommunen skal bidra til kartlegging og tiltak for begrenning av miljøgifter i avløpsvann og slam, herunder kildesporing. Som følge av klimaendringer (økte nedbørsmengder) skal kommunen planlegge og tilrettelegge tiltak på avløpsnett som begrenser forurensinger på avveie og reduserer fremmedvannmengder til renseanlegget.

2.3.3: Vestfold Fylkeskommune "Klimastrategi 2010-2013"

Vestfold Fylkeskommunes "Strategi for samhandling om reduksjon i klimautslipp og klimatilpasning med strategi for perioden 2010-2013 og tiltak for perioden 2010-2011" ble vedtatt i fylkestinget den 26. oktober 2010. Utgangspunktet for dokumentet er fylkeskommunens overordnede mål for klimapolitikken: "I perioden 2008-2010 skal Vestfold Fylkeskommune bidra til en klimapolitikk som minst oppfyller fylkets andel av de nasjonale miljømålene. Målsetningen må være å gjøre Vestfold til et foregangsfylke for miljøvennlig energibruk".

Strategidokumentet peker på flere utfordringer, og er særlig opptatt av at det er dårlig sammenheng mellom klimamålene fylkene og kommunen skal nå og de virkemidler de har til rådighet. Samtidig understrekes det er at både kommunene og fylkeskommunen selv har muligheter til å utgjøre en forskjell på en rekke viktige samfunnsområder med betydning for klima- og energipolitikk. For fylkeskommunens egen del, mener en at det særlig er disse rollene det er viktig å fylle:

- Stor samfunnsaktør
- Regional planmyndighet
- Regional utviklingsrolle
- Kompetanseorgan

Det pekes på tre forhold strategidokumentet mener bør legges til grunn for prioritering av virkemidler og tiltak innen ulike satsingsområder/sektorer:

1. Potensialet for klimagassreduksjoner og effektiv klimatilpasning
2. Potensialet for synergieffekter med andre politikkområder
3. Fylkeskommunens innflytelse/grad av kontroll mht gjennomføring og ulike kostnadssider forbundet med innsatsen.

Vestfold Fylkeskommune har med dette utgangspunktet vedtatt å jobbe med klima- og energispørsmål etter disse strategiene:

- Etterspørre gode rammebetingelser og virkemidler (Politisk arbeid mot sentrale myndigheter på flere fagområder)
- Stille høye klimakrav i all egen virksomhet (Bl.a miljøfyrtårn, miljøvennlige innkjøp, Færder vgs som klimautstillingsvindu)
- Sterkere samarbeid om bærekraftig/klimavennlig regional arealpolitikk (RPBA, felles planbestemmelser for kommunal planlegging)
- Lette til rette for verdiskaping for reduserte klimagassutslipp (VRI, reg.utviklingsfond, følge opp "Klima 10"-konferansen)
- Bidra til økt kunnskap om klimautfordringene (Utvikle relevante undervisningsopplegg, videreutvikle Vestfold Klima- og energiforum)
- Videreutvikle rollen som kompetanseorgan (Metoder for klimaregnskap, etablere rullerende kunnskapsgrunnlag om status og utfordringer som følgene av klimaendringer – kulturminner)

2.3.4: Klima og energiplaner i 3K

Det er utarbeidet energi- og klimaplaner for de tre kommunene. Samtlige kommunestyre har sluttet seg til de nasjonale målene for reduksjon i klimagassutslipp og energiforbruk. I Hof og Re er energi- og klimaplanene utarbeidet som kommunedelplaner, mens planen i Holmestrand er en temaplan. I den kommunale planstrategien må det vurderes i hvilket omfang disse planene skal rulleres – og om det eventuelt er mulig å samarbeide i 3K om dette.

Holmestrand

I sin EKP skriver Holmestrand kommune at " kommunen har betydelige muligheter til å gjøre bruk av mer lokale energikilder, som vil redusere utslippene av klimagasser og gi lokal verdiskaping." Samtidig pekes det på at det er utslippene fra transportsektoren - og særlig gjennomgangstrafikken på E18 - som øker mest, og at dette er utslipp kommunen har liten innflytelse på. Det understrekes likevel at "klimaplanen legger vekt på tiltak for å støtte bruken av jernbanen og buss, samt bedre tilretteleggelse for sykkel og gange. De viktigste tiltakene er gjennomføringen av vertikalforbindelsen byen-fjellet og pendelbuss på strekningen Kronlia-byen".

EKP for Holmestrand setter opp tre hovedmål for kommunens arbeid med dette fagfeltet:

1. Holmestrand kommune som bedrift, skal fase ut klimagassutslipp fra egen virksomhet innen 2020. Minimum 25% av reduksjonen skal skje innen 2013.
2. De totale utslippene av klimagasser fra Holmestrand kommune skal reduseres med minimum 20% innen 2020, ikke medregnet gjennomgangstrafikk på E18.

3. Holmestrand kommune skal motivere og legge til rette for klimavennlig handling blant kommunens ansatte, innbyggere og næringsliv, og ha klima- og energifokus i all samfunnsutvikling.

Hof

Hof kommune utarbeidet sin energi- og klimaplan i 2010, og sier innledningsvis at denne planen er å anse som en kommunedelplan, og at den skal gjelde i fem år. Innledningsvis pekes det på de store skogene i Hof som gjennom sin tilvekst bidrar positivt til klimaforbedringen. Kommunens store potensiale innenfor bioenergi trekkes også fram.

I forordet til EKP for Hof sies det at: "Hof kommune ønsker med denne planen å ta sin del av ansvaret for å finne gode løsninger på klima- og energiområdet. Det aller viktigste tiltaket for klimaet er å bruke mindre energi, derfor vil tiltakene som legger til rette for lavere energiforbruk ha første prioritet".

Kommunen har en rekke virkemidler den kan rå over – og i ulike roller. EKP for Hof lister opp disse, og sier at de i hovedsak er:

- I egen organisasjon og virksomhet
- Som forvalter av plan- og bygningsloven, utnytte mulighetene den gir
- I undervisningsrollen, gi kunnskap til skoler og barnehager om klima og energi
- Som pådriver overfor lokalt næringsliv, slik at disse gjennomfører tiltak
- Som pådriver overfor egen befolkning og lokale organisasjoner, slik at disse gjennomfører tiltak
- Som pådriver overfor nabokommuner, fylkeskommuner og stat – spesielt er dette relevant for avfall- og transportløsninger.
- Informasjonsspredning, sikre oppfølging av klima- og energiplanen og informere om utviklingen, både internt og eksternt
- Avfallshåndtering – gjennom deleierskap i VESAR.

Re

Re kommune utarbeidet sin energi- og klimaplan i 2008 som en oppfølging av den tidligere planen "Energipolitikk" fra 2001. På samme måte som Holmestrand og Hof setter Re seg som mål å ta sin del av jobben for å nasjonale forpliktelser på klimaområdet. Det er utarbeidet en visjon for planen som sier at "Re kommune, som samfunn og bedrift, skal redusere sine klimautslipp i tråd med Norges forpliktelser og Stortingets vedtak".

Re kommune ble utpekt som en av 22 "Grønne energikommuner" i 2007. Målet med de grønne energikommunene var å få dem til å satse på energieffektivisering, fornybar energi (som bioenergi) og å få ned klimagassutslippene i sine kommuner. I 2007 vedtok Re kommunestyre å etablere et miljø- og klimafond på 5 millioner kroner, der målet med fondet var å sikre bl.a utvikling av alternativ/fornybar energi i samarbeid med bl.a utbyggere og gründere i tråd med kommunens klimamålsettinger.

Re har satt opp tre hovedmål med underpunkter for sin energi- og klimaplan:

1. Klima- og energifokus i all samfunnsutvikling
  - Etablere fjern-/nærvarmeanlegg basert på fornybare energikilder
  - Tilrettelegge for ferdsel til fots og sykkel, og redusere bruk av bil
  - Øke bruken av mer CO₂-nøytralt drivstoff
2. Klima- og energifokus i kommunenes virksomhet
  - Fase ut olje og el som hovedkilde i kommunale bygg innen 2015
  - Redusere energibruken i kommunale bygg og anlegg
  - Kommunen skal velge miljøvennlige varer og tjenester i sin virksomhet
  - Kompensere egne klimagassutslipp ved kjøp av utslippskvoter
  -
3. Redusert klimagassutslipp hos næringsliv og private husholdninger
  - Øke næringslivets og innbyggernes kunnskap og interesse for klima- og energispørsmål
  - Redusere gass, el- og oljeforbruket i næringslivets bygg og anlegg
  - Fase ut parafin og fyringsolje i private bygg innen 2010
  - Redusere utslipp av lystgass (N₂O) i landbruket
  - Redusere bruk av elektrisitet i private bygg

2.4: Prioriterte strategier i 3K-regionen

Energi og klima har en rekke utfordringer og konkrete problemstillinger som må løses på tvers av grenser. Fagfeltet egner seg derfor svært godt til samarbeid, både mellom kommuner og over forventlingsgrensene.

2.4.1: Felles revisjon av kommunale energi- og klimaplaner.

De kommunale EKP-er revideres innen.....Arbeidet med dette gjøres som et felles 3K-arbeid, og organiseres med en felles politisk styringsgruppe og en felles administrativ arbeidsgruppe.

2.4.2: Videreføring av deltakelsen i Vestfold Klima- og energiforum

2.4.3: Videreføring/videreutvikling av prosjektet "Biogass i Vestfold"

3. By- og tettstedsutvikling

(Statistikkhefte s.15-28)

De tre kommunene har satt opp prinsipper for utbygging av sine sentre, delvis i kommuneplanenes samfunnsdeler, delvis i arealdelene. Disse er utarbeidet for en del år siden, og det er antagelig nødvendig å se på dette på nytt – bl.a når fylkeskommunen har avsluttet sitt arbeid med "Regional plan for bærekraftig arealpolitikk".

3.1: Status og hovedutfordringer

Holmestrand kommune reviderte kommuneplanens arealdel sommeren 2011. Under avsnittet "Prinsipper for arealbruk" er det tatt med følgende om utbygging av sentrum:

"Holmestrand bysentrum skal være funksjonelt og sosialt tyngdepunkt. Kommunene skal bidra til å styrke kultur-, handels- og næringsvirksomhet i sentrum. Kjøpesenter som rommer mange virksomheter med høy besøksfrekvens, lokaliseres til sentrum. Handel og virksomhet utenfor definert bysentrumsområde begrenses til dagligvareforretninger og virksomheter med lav besøksfrekvens/stort arealbehov/voluminøse artikler/ stor godstrafikk.". I arealplanen legges det også vekt på at kommunen skal utnytte arealene i byggesonene gjennom fortetting, men at dette ikke skal hindre bevaring av sentrale grøntområder.

"Planlegging av boliger og næringsbebyggelse skal i hovedsak foregå i tilknytning til eksisterende tettsteder. Det legges grunnleggende vekt på gode boligtilbud med nær tilknytning til sentrum og knutepunkt for kollektivreisetilbudet", skrives det i arealplanen, der det understreks at det er nødvendig å tillate en begrenset økning i spredt bosetting i Hillestadbygda.

Hof setter søkelyset på konfliktene som kan oppstå når en skal planlegge en videre utvikling av sentrum i kommunen. I kommuneplanens arealdel sies det slik: "Vern av dyrka marka og produktiv skog vil være viktig i en kommune som Hof, både i sammenheng med ressursforvaltning, bosetting, verdiskapning og sysselsetting. Skal målet om en utvikling av Hof sentrum bli en realitet, vil dette kunne komme i konflikt med vern av dyrka mark og produktiv skog. All fremtidig utvidelse vil måtte komme på landbruksarealer."

Kommuneplanens arealdel peker videre på at sentrumsutvikling også kan komme i konflikt med friluftinteressene, og at dette arbeidet derfor må gjøres skånsomt. "Hof kommune foreslo i forrige kommuneplan at noe spredt bebygging var ønskelig for å holde liv i grendene. Dette fastholdes også i denne plan. ". Dette ble skrevet i 2006, og utviklingen etter det har vist at det ikke har vært en omfattende spredt boligbygging i Hof de siste fem årene.

Kommuneplanens arealdel setter opp bygging i boligfelt, og fortetting i eksisterende boligfelt opp som prioriterte satsinger før spredt bebyggelse.

Re sier i sin arealdel til kommuneplanen at " Med ønske om en befolkningsvekst på 2,0% i første halvdel av planperioden, 1,5% vekst de neste fire årene og 1% vekst de siste tre åene, er det et betydelig behov for klargjøring av nye boligområder. Det skal være et tomtetilbud i kommunens sentrumsområder så langt dette er mulig, samt et kontinuerlig tilbud om spredt boligbygging" Innledningsvis i kommuneplanen har en presisert hvor boligbyggingen bør finne sted: "Vel halvparten av veksten legges til Revetalområdet: Revetal sentrum, Bøåsen og Skjeggestadåsen. Øvrige tettsteder skal ha et tomtetilbud i perioden, og det legges opp til spredt boligbygging på dagens nivå"

I sine føringer for næringsutvikling sies det også i kommuneplanen: " Næringsutvikling bør skje i tilknytning til områder med allerede etablert næringsvirksomhet. Handels- og servicerettet næringsvirksomhet skal i størst mulig grad styres til Revetal"..... "Jordvernet, spesielt av høyproduktive arealer må stå

sentralt i en sterk landbrukskommune. Dette stiller store krav til arealplanlegging og arealøkonomisering”. (Kilde: kommuneplanene for Holmestrand, Hof og Re)

3.2: Eksisterende samarbeidsprosjekter

Navn	Fagfelt	Organisasjonsform	Deltakere	Økonomi Finansieringsform
Kartportal	Geodata	Vertskommune (Tønsberg)	12 K	
Digital plandialog	Planlegging	12K-prosjekt	12K	
Fagforum for byggesak	Byggesak	Uformelt nettverk for erfaringsutveksling	12 K	
Regional Plan for bærekraftig arealpolitikk (RPBA)	Planlegging	I regi Vestfold fylkeskommune	VFK, kommunene i fylket, statlige etater, næringsforeningene	Vestfold Fylkeskommune

Kilde: Egen undersøkelse ifbm felles kunnskapsgrunnlag – planstrategi 3K

3.3: Nasjonale og regionale føringer

Det er laget flere planer på fylkesnivå som skal regulere arealpolitikken de siste årene. Det arbeidet som pågår med RPBA /Regionalplan for bærekraftig arealpolitikk i skrivende stund, vil samle og systematisere dette arbeidet. De planene som allerede er utarbeidet, nevnes bare kort her.

3.3.1: Nasjonalt forventningsdokument – MD juni 2011

I det nasjonale forventningsdokumentet til kommunens planstrategier har Miljøverndepartementet satt opp en lang rekke forventninger til fylkene og kommunens arbeid med byer og tettsteder. De viktigste er tatt med her. Regjeringen forventer at:

- Kommunene har en aktiv rolle i arbeidet med bypakker for areal- og transportutvikling.
- Kommunene bidrar til å hindre nedbygging av verdifulle landbruks, natur- og friluftsområder.
- Kommunene følger opp de regionale planene slik at handelsvirksomhet og andre private og offentlige tjeneste- og servicefunksjoner lokaliseres sentralt og i tilknytning til knutepunkter for kollektivtransport.
- By- og tettstedskommuner vektlegger fortetting og transformasjon i sentrum og rundt kollektivknutepunkter, og bidrar til å hindre byspredning
- Bysentre, lokalsentre og tettsteder knyttes til hovedlinjer for kollektivtransport og kollektivknutepunkter med gode overgangsmuligheter.
- Hensyn til tradisjonell bruk, kulturmiljø, estetikk, tilgjengelighet og universell utforming legges til grunn i planlegging av omgivelser og bebyggelse.

Miljøverndepartementet ønsker også at det skal legges til rette for en aktiv livsstil, økt friluftsliv, og at kommunene videreutvikler en sammenhengende grønnstruktur, grønne lunger og vannmiljø.

3.3.2: Fylkesmannen: Statlige forventninger til kommunene i Vestfold i 2012

Fylkesmannen ønsker at både utbyggingsmønstre og transportsystemer skal utformes på en slik måte at de bidrar til reduserte klimagassutslipp. (jfr. kapittel om energi og klima – forrige punkt). For øvrig forventer Fylkesmannen at:

- Arealplanleggingen skal bidra til å redusere klimaendringenes trussel mot liv, helse og materielle verdier, samt samfunnsviktige funksjoner og infrastruktur.
- Rekkefølgebestemmelsene til fremtidig tettbebyggelse og bestemmelsene om effektiv arealutnyttelse og fortetting og transformasjon skal håndheves strengt og skal være retningsgivende for statlige innsigelsesmyndigheter. Vurdering av alternative arealer, fortettings- og transformasjonsmuligheter må uansett dokumenteres før nye arealer på dyrket mark kan tas i bruk. Det må gjøres en grundig analyse av arealbruken etter en fireårsperiode.
- Byggverk skal prosjekteres og utføres slik at lavt energibehov og miljøriktig energiforsyning fremmes
- Kommunen skal legge inn aktuelle data fra bygge- og gravesaker i grunnforurensingsdatabasen slik at den holdes oppdatert, og slik at viktig informasjon overføres til matrikkelen.

3.3.2: Regional planstrategi Vestfold fylke (2011)

Den regionale planstrategien for Vestfold er ikke utarbeidet i skrivende stund (medio okt 2011). I kunnskapsgrunnlaget som lages til denne strategien er det lagt inn tall og fakta om boligbygging og kollektivløsninger. Under overskriften "stedsutvikling" påpekes det at: "Vestfold har i liten grad deltatt i andre nasjonale stedsutviklingsprogram, og den fysiske utviklingen av byer og tettsteder har nok i større grad vært drevet av Statens Vegvesen og eiendomsutviklere. I noen andre fylker har fylkeskommunen vært med og finansiert fysiske tiltak gjennom regionale utviklingsmidler.

3.3.3: Regional plan for bærekraftig arealpolitikk (RPBA)

Regionalplanen for bærekraftig arealpolitikk er under utarbeidelse høsten 2011. Det ser ut til at den vil bli behandlet i fylkestinget i to omganger, og til slutt ha vært igjennom tre høringsrunder. I første runde fikk kommunene anledning til å komme med innspill til forslag til "Samfunnsmål og strategier". De følgende sitatene er hentet fra dette dokumentet. De neste høringsrundene vil gjelde retningslinjer og overordnede prinsipper, og til slutt selve kartet med utbyggingsgrenser.

RPBA har som overordnet samfunnsmål "Vestfold i en bærekraftig vinnerregion". I forbindelse med utbygging av byer og tettsteder, setter planen opp følgende mål:

- Langsiktige utbyggingsgrenser og utviklingsretninger for byer og tettsteder brukes som rammer for effektiv og forutsigbar arealutnyttelse og arealplanlegging.
- Matjord bygges ikke ned. Unntak er utbyggingsområder prioritert i den regionale bærekraftige arealbruksmønsteret, og videreført i kommuneplanene.
- Bysentraene styrkes som handelssentra, samtidig som det satses på å lokalisere næringsvirksomhet, boliger, offentlige tjenester og kulturliv så sentralt som mulig og nær transportknutepunktene.

- Byene gis utviklingsrom og gjennomføringskraft ved samvirke mellom private og offentlige aktører.
- Arealpolitikken videreutvikler Vestfolds kvaliteter og legger grunnlag for et boligmarked som er attraktivt og mangfoldig.

I samfunnsmålene for RPBA understrekes det også at "fortetting gjennomføres med utgangspunkt i byenes særpreg og menneskelige behov". Det sies at hele fylket skal tas i bruk, og at "gang, sykkel- og kollektivfylket" skal være grunnleggende når framtidens arealbruk planlegges.

3.3.4: Regional plan for handel og sentrumsutvikling i Vestfold (Kjøpesenterplanen)

Den regionale planen for handel og sentrumsutvikling setter seg som mål å "styrke by og tettstedsentra, unngå en utvikling som betyr unødvendig spredning av handelsspredning, og å redusere økt bilavhengighet". I konklusjonene i denne planen sies det at: "For å sikre vitale byer og tettsteder. Må investeringer i handel styres mot eksisterende sentre".

3.4: Prioriterte strategier i 3K-regionen

Kommunene i 3K-samarbeidet har sluttet seg til de overordnede prinsippene for by- og tettstedsutvikling: Fortetting i eksisterende bo-områder, nye områder legges til kollektivknutepunkter og –hovedlinjer, matjord bygges ikke ned, og det skal i liten grad åpnes for spredt boligbygging. Disse prinsippene er utarbeidet for landet - og kanskje særlig fylket – som helhet, og vil kunne komme i konflikt med et ønske om ny aktivitet i de mindre tettbebygde delene av regionen.

Hof kommune peker på konflikten mellom ønske om fortetting og et tilsvarende ønske om å bevare matjorda, når det gjelder Hof sentrum. Dette er en viktig diskusjon også på Revetal.

3.4.1: Byutvikling i Holmestrand

Holmestrand by får nye spennende muligheter når jernbaneområdet stilles til disposisjon for byutvikling. Revetal er inne i en rivende utvikling, og det er konkrete planer om betydelig boligbygging sentralt i Hof. En utvikling av Holmestrand som "byen ved fjorden", og "bygdebyen Revetal" står ikke i motstrid til hverandre. Tvert imot bør en kunne se på om det er et større potensiale for samarbeide og synergier enn det som tas ut i dag.

3.4.2: Senterutvikling på Revetal og i Hof sentrum

3.4.3: Samarbeid om utbygging av regionale og lokale næringsarealer

4. Samferdsel og infrastruktur (Statistikkhefte s.29-31)

3K-regionen har en beliggenhet som innbyr til pendling inn og ut. Det er også en betydelig gjennomgangstrafikk, og de sentrale ferdselsårene (jernbane og E18) blir viktige forutsetninger for utvikling både av nærings- og boområder.

4.1: Status og hovedutfordringer

Beliggenheten er et viktig utgangspunkt for de tre kommunene når de beskriver status og utfordringer på samferdsels- og infrastrukturområdet. I arealdelen til **Holmestrand**s kommuneplan (vedtatt juni 2011) legges det vekt på at "Det er en høy prosentandel av den arbeidsaktive befolkningen som dagpendler til jobb ut av kommunen." Arealplanen påpeker at, bilbasert pendling er en konkurrent til jernbanen, og at "det er viktig å få bilbrukerne til å kjøre kollektivt, og legge til rette for et lokalt knutepunkt som fanger opp alle ekspressbussene som passerer gjennom Holmestrand. Knutepunktet må ha en brukervennlig beliggenhet".

For Holmestrand er det svært viktig at jernbanen nå bygges ut med dobbeltspor, og ny stasjonshall inne i fjellet. Det utredes hvordan beboerne oppe på platået skal knyttes tettere til jernbanestasjonen, og konkret er en i gang med prosjektet "heis i fjell". I kommuneplanens arealdel sies det : "Ny jernbanetrase vil gå i tunell gjennom hele Holmestrand. Reguleringsplan for traseen som også omfatter stasjon i fjell, ble vedtatt i 2009. Den gamle jernbanetraseen omdisponeres til turveg. Kommunen tar sikte på å opparbeide hele strekningen mellom bysentrum og Smørstein med gang- og sykkelvei kvalitet. Satsingen utgjør et viktig tiltak for å tilgjengeliggjøre strandområdet for allmennheten"

I kommuneplanen for **Hof** er en opptatt av å bevare og videreutvikle de tilbudene om kollektivtransport som er etablert: "Kommunen må legge forholdene til rette slik at Grenlandsekspressen fortsatt blir den viktige faktoren den er i dag. Selv om Timeekspressen ikke går innom kommunen, har den en vesentlig betydning når det gjelder kommunikasjon inn og ut av kommunen. Det er viktig at det jobbes med å bedre tilbudet til offentlig transport til omkringliggende kommuner."

Kommuneplanen for Hof tar også opp spørsmålet om bredbåndsdekning, og understreker at det er et viktig mål at dette tilbudet finnes i hele kommunen.

Re har i sin kommuneplan satt seg som mål at "Alle i Re skal i planperioden (fram til 2019) ha muligheter til å benytte bredbånd.". Når det gjelder kollektivtransport og samferdsel, sier kommuneplanen for Re at det er et økende behov for satsing på veivedlikehold. En er fornøyd med valg av trase for jernbanen, og noe mindre fornøyd med kollektivdekningen i kommunen: "Kollektivtilbudet er relativt dårlig utbygd i Re. Privatbilen er derfor det dominerende transportmiddelet både til arbeid, barnehage og fritidsaktiviteter..... Re ønsker økt andel kollektivtransport, og Revetal skal utvikles videre som knutepunkt for kollektivtrafikk.... I samarbeid med Vestviken Kollektivtrafikk arbeides det for å etablere kollektivtilbud fra kommunens tettsteder (Vivestad, Fon, Kirkevoll, Undrumsdal) inn til Revetal sentrum, og fra Revetal til omkringliggende byer. (Kilde: kommuneplanene for Holmestrand, Hof og Re)

4.2: Eksisterende samarbeids- og utbyggingsprosjekter

Navn	Fagfelt	Organisasjonsform	Deltakere	Økonomi Finansieringsform
Vestfold Interkommunale	Vannforsyning	IKS	3K, Sandefjord, Stokke, Andebu,	Brukerfinansiering

Vannverk (VIV)		Orgnr 962 351 409	Tønsberg, Horten, Nøtterøy, Tjøme	
Vestfold Interkommunale Brannvesen (VIB)	Brannvern Feietjenester	IKS Orgnr.	3K – og resten av kommunene i fylket	I hht. folketall
Tønsbergfjorden Avløpsutvalg (TAU)	Avløp	IKS Orgnr.		Brukerfinansiering
Felles innkjøp av strøm	Energi	Vertskommune (Stokke)	12K	Kommunenes budsjetter
Offentlig eid bredbånd	IKT-infrastruktur	Giga Fib AS	12K	Salg av tjenester
Veilys	Anbudsgrunnlag, veilysnorm, kjøps-avtaler	Uformelt nettverk	12 K	Kommunenes budsjetter
Fagforum for vei og veilys	Veibelysning	Uformelt nettverk	12 K	
Faglig forum for parkeringstillatelse til forflytningshemmede	Parkering – tilrettelegging	Uformelt nettverk	12K	

Kilde: Egen undersøkelse ifbm felles kunnskapsgrunnlag – planstrategi 3K

I tillegg til disse samarbeidsprosjektene har 12K kjørt et prosjekt for "e-faktura" og et prosjekt de kaller "eGovMon". Begge handler om å bruke nettbaserte løsninger bedre.

4.3: Nasjonale, regionale og lokale føringer

I dette dokumentet er det tatt inn forventinger og føringer fra statlige og regionale myndigheter som retter seg spesielt inn mot kommunal planlegging. Når det gjelder samferdsel og infrastruktur er det likevel de årlige statsbudsjetter og Nasjonal Transportplan som til sjuende og sist avgjør i hvor stor grad kommunene og fylkene klarer å innfri de kravene som stilles til dem. I prinsippet er det ikke så store forskjeller på det departement, fylkeskommune og de tre kommunene i 3K-samarbeidet sier i sine planer – utfordringen er økonomi til å kunne gjøre prinsippene om til praktisk politikk.

4.3.1: Nasjonalt forventningsdokument – MD juni 2011

Når det gjelder saksfeltet "samferdsel og infrastruktur" skriver Miljøverndepartementet i sitt forventningsbrev til kommunene: Regjeringen forventer at:

- Statlige, regionale og kommunale planprosesser som omhandler samferdsel samordnes, og at fylkeskommunene og kommunene har en aktiv rolle i statlige transportplanlegging.
- Areal- og transportplanleggingen samordnes slik at behovet for transport reduseres og grunnlaget for klima- og miljøvennlig transportformer styrkes. Planlegging av sykkel- og gangveier vektlegges.
- Det tas hensyn til næringslivets transport og at virksomheter som skaper tungtransport lokaliseres til områder med god tilgjengelighet til hovedvegnett, jernbane og havner.

- Fylkeskommunene og kommunene gjennom planleggingen bidrar til å sikre helsemessig trygt drikkevann.
- Fylkeskommunene og kommunene legger til rette for framføring av elektronisk kommunikasjon over hele landet – herunder nye framføringsveier og effektiv gjenbruk av eksisterende foringsveier.

4.3.2: Regional plan for bærekraftig arealpolitikk (RPBA)

I Samfunnsmålene for RPBA har fylkeskommunen ønsket å løfte fram store samferdselsprosjekter med vekt på miljøvennlig transport, for å redusere reiseavstander og øke tilgjengelighet:

- E18 bygges ferdig gjennom hele fylket
- En moderne dobbelsporet Vestfoldbane skaper både bedre reiser tilbud og muligheter for byutvikling.
- Sandefjord Lufthavn Torp, Larvik Havn og den internasjonale ferjetrafikken over Sandefjord og Larvik videreutvikles.
- Oslofjordkryssingen Horten-Moss med veg og bane styrker kontakten med kontinentet og avlaster Oslo for trafikk.

I RPBA sies det også at en ønsker seg transportløsninger som skal ”forsterke byene i Vestfold som tyngdepunkt og drivkraft for regional utvikling”, og at ”transportløsninger basert på kollektivtrafikk og samarbeid om arealplanleggingen brukes til å videreutvikle felles bo- og arbeidsmarkeder mellom nordre Vestfold og nedre Buskerund, mellom Vestfold og Grenland og over Oslofjorden.”

4.3.3: Regional plan for styrket kollektivtransport i Vestfold

Planprogrammet for den regionale planen for styrket kollektivtransport i Vestfold har som formål å ”gi folk flest et bedre kollektivtransporttilbud. Den regionale planen skal bidra til at folk i Vestfold i større grad velger og får mulighet til å velge buss, tog eller båt framfor privat bil. Gjennom en styrking av kollektivtransport som reisemiddel skal utslippene av klimaskadelige gasser fra mobile kilder i Vestfold reduseres i tråd med regjeringens målsetninger”

4.3.4: Trafikksikkerhetsplan for Vestfold

Hovedmålet i trafikksikkerhetsplanen for Vestfold er et delmål på vei til nullvisjonen: ”Antall drepte og hardt skadde skal reduseres fra gjennomsnittlig 57 pr. år til maksimalt 40 pr. år i Vestfoldtrafikken innen 2020.

4.3.5: Handlingsprogram for fylkesvegnettet

Tirsdag 16. februar 2010 vedtok et enstemmig fylkesting ["Handlingsprogram for fylkesvegnettet 2010-2013"](#). Med utgangspunkt i økonomiplanens investeringsramme for fylkesvegnettet 2010-2013 vedtok fylkestinget en liste med konkrete vegtiltak som fylkeskommunen har til hensikt å bevilge investeringsmidler til i perioden. For tiden (våren 2011) pågår arbeidet med programperioden 2014-2017. Fylkeskommunen legger til grunn den samme investeringsrammen som i handlingsprogrammet for 2010-2013, dvs. 80 millioner 2010-kroner. Det legges opp til at handlingsprogram 2014-2017 blir vedtatt i første fylkestinget i 2012.

Til sammen ca. 1.2 milliarder kroner går til det nye fylkesvegnettet i fireårsperioden 2010-2013. De økonomiske rammene er avklart i statsbudsjettet for 2010 og i fylkeskommunens budsjett (2010) og økonomiplan (2011-2013).

4.4: Prioriterte strategier i 3K-regionen

4.4.1: Bidra positivt til en videre satsing på jernbane gjennom Vestfold

4.4.2: Kollektivruter for å redusere bilbruk – og møte behovet til pendlere inn og ut

- Bussruter
- Holdeplasser
- Knutepunkter

4.4.3: Bredbånd – digital infrastruktur utbygges i hele regionen

5. Verdiskaping og næringsutvikling (Statistikkhefte s.31-39)

Kommunene i 3K-samarbeidet har ulike utfordringer når det gjelder næringsutvikling og verdiskaping. Landbruket er en viktig næringsvei i alle tre kommunene, men sysselsetter stadig færre personer – spesielt i Hof og Holmestrand. Veksten i kommunene har i betydelig grad kommet som resultat av boligbygging. Folk som har jobber i Drammen og Oslo, og som får enklere pendling med ny E18 og dobbeltspor på jernbanen, vil være en viktig målgruppe særlig for Holmestrand og Hof. For innbyggerne i Re vil fortsatt Tønsberg være et viktig arbeidsmarked.

5.1: Status og hovedutfordringer

I samfunnsdelen i gjeldende kommuneplan har **Holmestrand** kommune "Framtidsrettet næring" som et prioritert område. Hovedmålet for arbeidet på dette fagfeltet er at "det satses på å tiltrekke seg og utvikle nye næringer som supplement til eksisterende hovednæringer". Det understrekes at aluminiumsindustrien fortsatt er viktig for kommunen, men at dette er en næring der krav om endring og omstilling kommer raskt. "Kommunen må også være forberedt på å kunne møte endringsprosesser" konkluderer kommuneplanen.

Aktuelle delmål:

- Utvikle en tverrfaglig næringsforståelse og næringsutvikling
- Utvikle et næringsorgan med tanke på samspill mellom næring, kultur og byutvikling
- Analysere muligheter for næringsutvikling – revidere strategisk næringsplan
- Byutvikling som næringsvei – utvikle opplevelse rundt sjøaktivitet og –ressurser
- Bynært landbruk, kilde for daglig opplevelse og kortreist mat.

Kilde: Kommunerplan for Holmestrand 2011- 2023 Samfunnsdel – vedtatt juni 2011

Hof har ”næringsutvikling” som et prioritert satsingsområde i sin kommuneplan. Hovedmålet er: ”Kommunen skal prioritere arbeidet med utvikling av et konkurransedyktig næringsmiljø. Det legges til rette for utvikling av både eksisterende næringsliv og f.t. nyetablerere”

Kommuneplanen i Hof understreker behovet for å få et god samarbeid mellom næringslivets aktører og kommunen for å oppnå resultater. Hof Næringsforening tiltenkes en aktiv rolle, og planen mener det vil gi bedre utnytting av kompetanse og ressurser, om en klarer å samarbeide på dette fagfeltet. Noen konkrete satsingsområder som trekkes fram:

- Kommunen har et betydelig potensiale for utvikling av natur-, kunst – og kulturnæringer
- Det må motiveres til kompetanseheving i bedriftene
- Er kommunen en god bokommune med nødvendige fasiliteter og rik tilgang på varierte fritidstilbud, vil dette både virke tiltrekkende på ressurssterke og kompetente personer og etablerere.

Kommuneplanen for Hof legger spesiell vekt på markedsføring – ”Hofs fortrinn brukes aktivt i markedsføringen. Kommunen må bidra til at det skjer en offensiv markedsføring”

Kilde: Kommuneplan for Hof kommune – 2006-2018. Vedtatt 200606

Kommuneplanen for **Re** sier at ”kommunen har et variert næringsliv, med mange små og mellomstore bedrifter. Revetal er et betydelig handels- og servicesenter, og fungerer som et regionalt senter for store deler av Vestfold”. Kommunen er en betydelig landbrukskommune, og formulerer selv noen utfordringer i den forbindelse: ”Redusert lønnsomhet pr. produsert enhet fører til at gårdsbruk årlig innstiller driften og leier ut arealene. Til tross for redusert lønnsomhet i næringen, er det høye priser på landbrukseiendommer. I forhold til nasjonale og internasjonale rammebetingelser er næringen preget av usikkerhet. Det økologiske landbruket er fortsatt lite.”

Re har som et av sine delmål at: ”Kommunen er en langsiktig og forutsigbar samarbeidspartner, og bidrar til best mulig infrastruktur for et aktivt og omstillingsorientert næringsliv”. En har også som mål at ”Re kommune opprettholder sin sterke posisjon som landbrukskommune” Re har satt opp en rekke konkrete mål for arbeidet med næringsutvikling. To sentrale er:

- Det skal til enhver tid være byggeklare næringsarealer i kommunen til å dekke næringslivets behov.
- Kommunen som offentlig instans og som den største arbeidsgiveren i kommunen har et spesielt ansvar for å legge til rette for læringeplasser for ungdom under utdanning.

Kilde: Kommuneplan for Re 2008 – 2019. Vedtatt 190607

5.2: Eksisterende og planlagte samarbeidsprosjekter

Navn	Fagfelt	Organisasjonsform	Deltakere	Økonomi Finanseringsform
Felles landbrukskontor	Landbruk	Vertskommune (Hof)	Holmestrand og Hof	I hht. folketall
START -	Næringsutvikling	Vertskommune	3K – øvrige	Beløp pr.

etablererveiledning		(Sandefjord)	kommuner i fylket, private aktører	innbygger og pr. konsultasjon
Norsk landbruksrådgiving Viken	Landbruk			
Mattilsynet	Næringsmiddelproduksjon og -servering	Statlig organ	Dekker 3K + 6 kommuner lengst nord i Vestfold	Over statsbudsjettet
Vestfoldmat	Landbruk, produksjon og servering av nisjemat	Prosjekt i regi Fylkesmannen i Vestfold	Re og Holmestrand har bedrifter med – tilbud til alle kommuner i fylket	
Verdiskaping Vestfold	Næringsutvikling	Partnerskap for verdiskaping initiert av Vestfold FK	Det "brede" partnerskapet: kommunene, NHO, LO, FM, HiVe, IN	Fylkeskommunalt budsjett

Kilde: Egen undersøkelse ifbm felles kunnskapsgrunnlag – planstrategi 3K

5.3: Nasjonale, regionale og lokale føringer

5.3.1: Nasjonalt forventningsdokument – MD juni 2011

Regjeringen understreker i sitt forventningsdokument til den kommunale planleggingen at den "vil opprettholde hovedtrekkene i bosettingsmønsteret" Det pekes på at innovasjon og næringsutvikling skjer på tvers av administrative grenser og sektorer, og at det kreves god og helhetlig planlegging i den enkelte kommune og på tvers av kommunale og fylkeskommunale grenser.

For øvrig forventer regjeringen at:

- Planleggingen bidrar til næringsutvikling som involverer flere sektorer og bransjer i samspill med offentlige virksomheter og tjenester.
- Det tas hensyn til bedrifters og næringers behov for beliggenhet og egnede arealer, samtidig som arealbruken avklares mot andre bruks- og verneinteresser.
- Kommuner legger til grunn et bredt verdiskapingsperspektiv for næringsutviklingen, der eksisterende og nye næringer basert på lokale natur- og kulturressurser vektlegges.
- Planleggingen bidrar til å opprettholde og videreutvikle landbruket og landbruksbasert foredlingsvirksomhet.
- Kommunene gjennom planleggingen bidrar til å opprettholde et bærekraftig skogbruk over hele landet.
- Planleggingen synliggjør mineralressurser av nasjonal og regional betydning slik at disse kan ivaretas på en måte som ikke er til hinder for fremtidig verdiskaping.

5.3.2: Fylkesmannen: statlige forventninger til kommunene i Vestfold i 2012.

Det er spesielt i landbruksfaglige spørsmål det er utarbeidet forventninger og krav i fylkesmannens forventingsbrev til kommunene for 2012.

- Det er et nasjonalt mål å halvere årlig omdisponering dyket og dyrkbar mark innen 2010. Målet er ikke nådd på nasjonalt nivå, og videreføres derfor som en nasjonal forventning fra regjeringen.
- Kommunene skal bidra i arbeidet med utarbeidelse av forvaltningsplaner og tiltaksplaner – i hht. Vannforskriften
- Flaskehalsanalyse av skogbilveinettet og leggeplasser for tømmer. Kommunene Hof, Holmestrand og Sandefjord bør i 2011 kartlegge behovet for vedlikehold, modernisering og utbygging av skogbrukets infrastruktur.

5.3.3: Regional planstrategi Vestfold Fylke (2011)

Ikke utarbeidet i skrivende stund – utkast til plandokument vil være klart i løpet av november 2011, og kan innarbeides i dette dokumentet da.

5.3.4: Vestfold fylkeskommune: Strategi for næringsutvikling 2011-2014

Vestfold Fylkeskommune vedtok sin strategi for næringsutvikling i desember 2010. Strategidokumentet gir en presentasjon av næringslivet i fylket, og peker på sentrale utfordringer. Målet med å utarbeide en slik strategi er delvis å klargjøre utfordringer og sette seg mål og næringsutviklingen, delvis å klargjøre hva som skal være fylkeskommunens egen rolle.

De viktigste målene i dokumentet er:

- Kompetansenivået i Vestfold skal heves i bredde og topp. Tilgangen på arbeidskraft skal styrkes på alle nivåer.
- Vestfold skal videreutvikle en konkurransedyktig infrastruktur og oppnå mer balanserte statlige rammebetingelser.
- Vestfold skal videreutvikle en balansert og vekstkraftig næringsstruktur med sterke innslag av utekonkurrerende virksomheter. Næringslivet i Vestfold skal utvikle økt vekst og styrket lønnsomhet gjennom en forsterket satsing på klyngeutvikling, økt innsats for å realisere verdiskapingspotensialet i etablerte næringsmiljøer og en styrking av samspillet bedrifter/næringsmiljøer og FoU-sektoren.
- Vestfold skal preges av nyskaping i offentlig og privat virksomhet.

5.4: Prioriterte strategier i 3K-regionen

5.4.1: Samarbeide om utarbeidelse av strategisk næringsplan

- Erfaringsutveksling
- Møteplasser
- Samarbeid mellom de tre næringsforeningene
- Samarbeid ut av 3K

5.4.2: Opprettelse av stilling som interkommunal/felles næringsssjef

5.4.3: Samarbeid om næringsarealer – plassering, utnyttelse, profilering

6. Utdanning – kompetanse

(Statistikkhefte s.43-46)

6.1: Status og hovedutfordringer

Utdanningsnivået i Holmestrand, Hof og Re er samlet – og for kommunene hver for seg – lavere enn landsgjennomsnittet. De aller fleste elevene i ungdomsskolen går direkte over til videregående utdanning, mens det er forskjeller kommunene imellom når det kommer til hvor mange det er som fullfører videregående – på normert tid.

Kommunene i 3K-samarbeidet har ikke brukt mye plass på utdanning og kompetansespørsmål i sine gjeldende kommuneplaner.

Holmestrand har som mål i sin kommuneplan å ”videreutvikle kvaliteten på skolene”. Dette målet vil en nå ved å:

- Innføre modulbasert undervisning
- Gjennomføre fleksibel ferieordning for alle skoler
- Videreføre Holmestrandsprosjektet (samarbeid mellom ungdomsskole og videregående skole)

Kommuneplanen legger også vekt på gi ungdom en ”sterk identitet til Holmestrand”, og understreker at det bl.a kan oppnås ved at en ”beholder og styrker videregående skole”, etablerer et flaggprosjekt skole-næring, og tar initiativ til et samarbeidsorgan for ungdomsorganisasjoner.

Kilde: Kommuneplan for Holmestrand 2011-2023 – vedtatt 210611

Hof legger i sin kommuneplan vekt på at det er viktig at det tilrettelegges ” for et fortsatt godt arbeidsmiljø for barn og voksne i skolesamfunnet”. Kommuneplanen for Hof sier også at:

- Det legges vekt på grunnleggende ferdigheter som en viktig forutsetning for å kunne fungere i kunnskapssamfunnet, IKT nevnes spesielt. Skolen må prioritere moderne undervisningsutstyr.
- Skolen skal ha klare ledere på klasse- og skolenivå.
- Skape en trygg skolevei til og fra skolen og kulturanlegget og rundt skolen
- Påvirke og legge til rette for fysisk aktivitet og et sunt kosthold.

Kilde: Kommuneplan for Hof 2006 – 2018, vedtatt 200606

Innledningsvis i sin kommuneplan, slår **Re** kommune fast at ”Kommunen skal framstå som en moderne og framtidsrettet skolekommune. Dette må bl.a følges opp med moderne undervisningsutstyr særlig innenfor IKT. Det skal arbeides med løsninger som gir muligheter til aktivt samspill mellom barn og unge, administrasjon og politikere”. AV konkrete tiltak nevnes:

- Barnehage og skole skal se til at oppveksten blir preget av opplevelser som stimulerer barns fantasi og intellekt i positiv retning
- Barnehage og skole må tilstrebe en best mulig tilpasset opplæring som kan gi en positiv identitetsutvikling for barn og unge
- Det legges til rette for lek og læring gjennom fysisk aktivitet

- Barnehage og skole må være sikret tilstrekkelig undervisningsutstyr og materiell i tråd med de krav som stilles i læreplanene

Kilde: Kommuneplan for Re 2008 – 2019. Vedtatt 190607

6.2: Eksisterende og planlagte samarbeidsprosjekter

Navn	Fagfelt	Organisasjonsform	Deltakere	Økonomi Finansieringsform
Trainee – sykepleier og ingeniør	Kompetanse Rekruttering	12K-prosjekt	12K	Prosjektmidler Kommunal medvirkning - tidsbruk
Felles voksenopplæring	Kompetanse	Ikke avklart	3K	Prosjekt under utredning

Kilde: Egen undersøkelse ifbm felles kunnskapsgrunnlag – planstrategi 3K

6.3: Nasjonale, regionale og lokale føringer

6.3.1: Nasjonalt forventningsdokument – MD juni 2011

I det nasjonale forventningsdokumentet som er rettet mot den kommunale planleggingen, står det nesten ingenting om barnehager, grunnskole, videregående skole og høyere utdanning. Den eneste anmodningen fra regjeringen er at: ”Fylkeskommunen og kommunene tar hensyn til barn og unges oppvekstmiljø i planleggingen, og sørger for involvering i planprosessen”. En omfattende – men lite konkret – forventning fra regjeringens side.

6.3.2: FM: Statlige forventninger til kommunene i Vestfold i 2012

I Fylkesmannens forventningsbrev på vegne av staten er det derimot en rekke konkrete krav og forhåpninger. Det er tatt med noen av de mest sentrale her, og dette må bearbeides ytterligere i kommuneplanenes samfunnsdeler. Fylkesmannen understreker at kommunene skal følge nøye med på ”de forhold barn lever under, og har ansvar for å finne tiltak som kan forebygge omsorgssvikt og adferdsproblemer”. Det påpekes at kommunen i rollen som barnehage- og skoleeier skal bidra til likestilling, og at det forebyggende arbeidet må forankres i kommunenes politiske og administrative ledelse. På områdene barnehage, skole og barnevern listes det opp en rekke viktige oppgaver kommunene må sikre gode løsninger på:

- Kommunen som barnehagemyndighet skal påse at alle barn får oppfylt sin lovfestede rett til plass
- Kommunen skal videreføre strategien for kompetanseutvikling i barnehagesektoren
- Kommunen skal ha fokus på andelen styrere og pedagogiske ledere uten førskolelærerutdanning, og ha en strategi for rekruttering av førskolelærere.
- Kommunen skal påse at meldeplikten til barnevernet blir fulgt – herunder se til at alle barnehager har rutiner for å ivareta lovens bestemmelser om meldeplikt.

Når det gjelder skolen, sier varsler Fylkesmannen om at "Opplæringen på ungdomstrinnet vil antagelig få nye utfordringer f.o.m høsten 2012". Utover det pekes det på at:

- Kommunen må se til at elevers rett til spesialundervisning jfr. §5-1 i opplæringsloven blir innfridd bl.a gjennom en forsvarlig saksbehandlingstid i PP-tjenesten.
- Skolens bruk av alternative opplæringsarenaer skal være i samsvar med lovverket
- Kommunen skal ivareta voksnes rett til grunnskoleopplæring
- Kommunen skal så snart som mulig og innen tre måneder etter krav eller søknad om deltakelse blir fremsatt, sørge for opplæring i norsk og samfunnskunnskap for innvandrere og asylsøkere i kommunen.

For barnevernet understrekes det at kommunene skal "satse på tidlig og helhetlig hjelp til barn og unge i tett samarbeid med brukerne og andre etater slik at foreldrenes omsorgsevne styrkes, og plassering av barn utenfor hjemmet og i nærmiljøet kan unngås. Barnevernet skal spille en sentral rolle i det lokale samarbeidet.

Det har vært et for høyt antall fristbrudd i flere kommuner i Vestfold, sier Fylkesmannen, og krever at "kommunene må iverksette tiltaksom sikrer at fristene blir overholdt". Det sies også at:

- Kommunen må gi rettssikkerheten høy prioritet og herunder overholde tidsfristene for gjennomgang av meldinger og gjennomføring av undersøkelser i barnevernet.
- Kommunen har en lovbestemt plikt til å søke å avverge at jenter utsettes for kjønnslemlestelse.

6.3.3: Regional planstrategi Vestfold fylke (2011)

Den regionale planstrategien er ikke klar i skrivende stund. I kunnskapsgrunnlaget Vestfold fylkeskommune utarbeider, er det brukt mye plass på å dokumentere gjennomføringsgrad i videregående skole, resultater for elevene som kommer inn i videregående skole – og hvilke tilbud det finnes i fylket for dem som vi fortsette etter videregående skole.

Det er lite statistikk i Vestfold som viser forholdet mellom det behovet arbeidsgiverne – private og offentlige – har for kompetanse og arbeidskraft, og den utdanningen unge mennesker ønsker seg – og faktisk tar. For kommunene i 3K er dette opplysninger som vil være av betydning kanskje særlig for å sikre rekruttering til kommunenes egne oppgaver – og kanskje særlig innenfor helse og omsorgssektoren.

6.4: Prioriterte strategier i 3K-regionen

Det er i gang samarbeid om voksenopplæring og om traineer innenfor fagfelt som er viktige for kommunenes rekruttering av arbeidskraft. Disse samarbeidsprosjektene bør evalueres slik at erfaringene herfra kan komme nye samarbeidsprosjekter til gode.

6.4.1: Videreføre eksisterende samarbeidsprosjekter innenfor fagfeltet utdanning/kompetanse

6.4.2: Rekruttering av kvalifisert arbeidskraft

- Deltakelse på karrieredager ved høyere utdanningssteder
- Yrkesvalgdager ved de videregående skolene
- Styrke – og videreutvikle de videregående skolene i regionen. Stimulere til samarbeidsprosjekter skolene imellom

6.4.3: Samarbeid for å høyne regionens utdanningsnivå

- Etter- og videreutdanning ved hjelp av ny teknologi
- Hospitering hos hverandre - erfaringsutveksling

7. Natur, kulturmiljø og landskap (Statistikkhefte s.46-48)

7.1: Status og hovedutfordringer

”Natur og kultur skal være trivsels- og helsefremmende for alle innbyggere i kommunen” slår kommuneplanen i **Holmestrand** fast. Kommunen har satt opp en rekke konkrete tiltak som skal bidra til å utvikle grønnsstruktur, kulturlandskap og bygdekultur.

- Etablere kyststien langs sjøen og utvikle Bogen som bade- og rekreasjonsområde.
- Utarbeide en kommunedelplan for grønnsstruktur
- Samarbeide med Sande og Re om utvikling av Sandebukta som rekreasjonsområde
- Styrke vannkvalitet i innlandsvassdragene
- Ivareta biologisk mangfold, og hindre erosjon og gjengroing
- Ta vare på bygningsarv, informere om verdiene i den gamle bebyggelsen og gi pålegg om vedlikehold av trebygninger som forfaller.

I kommuneplanen for **Hof** er det et hovedmål at ”den videre samfunnsutvikling må ta hensyn til naturmiljøet med en forvaltning som er til beste for dagens og framtidige generasjoner”. Dette konkretiseres til at:

- Naturressursene i Hof skal forvaltes slik at det biologiske mangfoldet ivaretas
- I forbindelse med arealplaner bør kjent miljøinformasjon hensyntas og være greit tilgjengelig under saksbehandlingen.
- Kulturarven og lokalhistorien skal ivaretas gjennom vern, forvaltning og formidling og være fundamentet for identitet, tilhørighet og fremtidig kommuneutvikling.
- Kulturminnevernet skal forvaltes i en helhetlig ramme med natur og kulturlandskap

”Naturgitte ressurser forvaltes og utnyttes på en miljømessig forsvarlig måte og slik at biologisk mangfold ivaretas” er første delmål under overskriften ”Naturressurser” i kommuneplanen for **Re**. Det er også lagt inn en overordnet føring for de konkrete tiltakene som følger i planen. Denne sier at ”Re kommune har nærhet til fri natur som en viktig og helsefremmende bostedskvalitet. Det må arbeides aktivt og bevisst for å

ta vare på denne. Både "100-meters skogen" og de store sammenhengende skogområdene er viktige".

Også Re legger vekt på å bevare kulturminner: "Kulturminner skal være en ressurs i samfunnsutviklingen. Disse er grunnlag for identitetsfølelse og kulturopplevelser for lokalbefolkningen." Det er satt opp flere konkrete tiltak for å nå dette målet – bl.a disse:

- Kulturminnene skal forvaltes slik at lokalbefolkningen blir seg bevisst sammenhengen mellom fortid og nåtid.
- Kommunen skal påse at alle fagområdene innenfor kulturvernet trekkes inn i den lokale forvaltningen.
- Tverrfaglig og interkommunalt samarbeid skal være viktige redskap i kulturvernarbeidet.

7.2: Eksisterende og planlagte samarbeidsprosjekter

Navn	Fagfelt	Organisasjonsform	Deltakere	Økonomi Finansieringsform
Oslofjordens friluftsråd	Friluftsliv			
Skjærgårdstjenesten	Friluftsliv	Vertskommune (Holmestrand)	Re, Sande, Svelvik, Horten, Hurum, Holmestrand	I hht. folketall
Miljøstatus Vestfold	Naturvern	Inngår i fylkesmannens org.		
Nord-Jarlsberg museene	Kulturminner	Inngår i Vestfoldmuseene (IKS)	Eidsfoss industrihistoriske saml, Våle gml prestegård, Holmestrand museum	Statsbudsjettet Inngangspenger Kommunale tilskudd

Kilde: Egen undersøkelse ifbm felles kunnskapsgrunnlag – planstrategi 3K

7.3: Nasjonale, regionale og lokale føringer

På dette fagfeltet har det nasjonale forventningsdokumentet mange – og konkrete – ønsker og forslag til kommunene. Dette er fagfelt som ofte krever spesialkompetanse, og som derfor egner seg godt til interkommunalt samarbeid.

7.3.1: Nasjonalt forventningsdokument – MD juni 2011

Kommunene har hovedansvaret for å forvalte landskap, naturmangfold, kulturminner og kulturmiljø slås det fast innledningsvis i forventningsdokumentet til kommunal planlegging. Regjeringen forventer at:

- Planleggingen bygger på oppdatert og tilgjengelig kunnskap om arealbruk og natur-, kulturminne-, kulturmiljø-, og landskapsverdier. Nødvendig kartlegging av disse inngår i planleggingen.

- Naturmangfoldlovens alminnelige bestemmelser om bærekraftig bruk legges til grunn for planlegging som berører naturmangfoldet
- ... og kommunene bidrar til at de nasjonale jordvernmålene nås
- Fylkeskommunene og kommunene bidrar til økt bevissthet og kunnskap om landskapsverdier og ivaretar landskapshensyn i planleggingen.
- Kommunene følger opp vannforvaltningsplanene i sin planlegging
- Kommunene vurderer arealbruken i standsone langs sjøen i et helhetlig og langsiktig perspektiv.
- Kommunen vurderer behov for å fastsette et byggeforbud i en sone på inntil 100 meter langs vassdrag i kommuneplanen.
- .... og kommunene legger til rette for friluftsliv ved å ta vare på og videreutvikle grønnstrukturen
- Kommunene registrerer og verdsetter kulturminner og kulturmiljøer
- Kommunene gjennom planleggingen sikrer målrettet bruk av miljøvirkemidlene i landbruket
- ... og kommuner legger til rette for en mer miljøbasert utbygging av fritidshus

7.3.2: Fylkesmannen: Statlige forventninger til kommunene i Vestfold i 2012.

Fylkesmannen har ikke like mange punkter i sitt forventingsbrev til kommunene i Vestfold for 2012, men understreker at "Naturmangfoldsloven samt tilgjengelig stedfestet informasjon om biomangfold i DNS naturbase og Artsdatabankens artskart skal legges til grunn i all kommunal planlegging". Fylkesmannen mener også at:

- Kommunene bør engasjere seg i prosjekter i vassdrag og kystområder initiert av fylkeskommunene/vannregionmyndigheten med sikte på å løse planarbeid i medhold av vannforskriften.
- Kommunen skal bistå Fylkesmannen med å informere grunneiere som har prioriterte arter eller utvalgte naturtyper på sin eiendom
- Kommunen skal bistå Fylkesmannen i oppfølging av handlingsplaner for truede arter og naturtyper, naturtypekartlegging og annen kartlegging for forvaltning av biologisk mangfold.

7.3.3: Regional planstrategi Vestfold fylke (2011)

Er ikke utarbeidet i skrivende stund. Vil være aktuelt å ta inn informasjon fra det regionale plandokumentet når det foreligger i november 2011

7.3.4: Fylkesdelplan for kystsonen i Vestfold

Fylkesdelplanen for kystsonen i Vestfold ble vedtatt i juni 2002, og godkjent i Miljøverndepartementet året etter. Fylkeskommunen har nå bestemt seg for å revidere denne planen, og kommunene som har strandlinje vil bli invitert til å delta i planarbeidet i løpet av høsten 2011.

Dette arbeidet vil med andre ord gå parallelt med kommuneplanprosessen i 3K-samarbeidet, slik at det burde være greit å ta inn viktige føringer fra den fylkeskommunale planen i de kommunale.

7.3.5: RPBA – retningslinjer og temakart

I arbeidet med RPBA er det utarbeidet temakart for kulturmiljøer og for grønnstruktur. Disse vil være førende dokumenter også for arbeidet med planstrategi og kommuneplaner i 3K-samarbeidet og de enkelte kommunene.

7.4: Prioriterte strategier i 3K-regionen

7.4.1: Samarbeide om kystzoneplanlegging

- Deltakelse i plannettverket i Vestfold sammen
- utfordringer knyttet til Langøya (Re og Holmestrand)
- Sandebukta, kyststi

7.4.2: Videreføre eksisterende samarbeid på fagfeltet kulturminner og kulturmiljøer

7.4.3: Vanndirektiv – vannforsyning – vannkvalitet

- Egne utfordringer i Hof pga Eikern

8. Helse, livskvalitet og oppvekstmiljø (Statistikkhefte s.49-55)

Trygghet, helse og omsorg er samfunnsområder som prioriteres høyt av kommunene i 3K-samarbeidet. Kommuneplanene bruker mye plass på problemstillinger og tiltak på disse fagfeltene – som også utgjør en betydelig del av kommunenes økonomiske forpliktelser. Den kommende "eldrebølge" er kanskje den aller største utfordring kommunene står overfor. Grappa "eldre" og "eldste eldre" kommer til å vokse kraftig i årene som kommer, og stiller krav til kommunene både når det gjelder hjemmebaserte tjenester og tilstrekkelige tilbud om pleie og omsorg i institusjoner. Kommunene vil måtte se på om de har de bygningene som trengs, om rutiner og "systemer" er gode nok, og ikke minst må en være trygg på at en har den nødvendige kompetanse i organisasjonen. Samhandlingsreformen gir kommunene mange nye oppgaver, og fra f.eks KS sin side er en bekymret for at konsekvensene av den store reformen ikke er klarlagt rundt om i kommunene.

Kommunene i 3K-samarbeidet har deltatt i en rekke prosjekter i 12K på helsefeltet de siste årene. I forbindelse med samhandlingsreformen samarbeides det også med Horten kommune og Sykehuset i Vestfold.

8.1: Status og hovedutfordringer

"Holmestrand's innbyggere skal bo i en trygg kommune" – er den første setningen i kommuneplanens kapittel om befolkningsgrunnlaget i kommunen. "Kommunen må legge vekt på arbeid innenfor samfunnssikkerhet og beredskap. Oppdaterte risiko- og sårbarhetsanalyser (ROS) legges til grunn for ajourført kriseplan".

Fram til 2009 laget SSB en nasjonal "levetårindeks" der en forsøkte å lage en samlet framstilling av levekårene i kommunene. Det var store metodemessige

usikkerhetsmomenter i denne indeksen, og fra 2009 er den ikke utarbeidet. I statistikkvedlegget til dette kunnskapsgrunnlaget er likevel mange av de tingene som ble målt i denne indeksen tatt med. Gjeldende kommuneplans samfunnsdel ble skrevet før 2009, og da ble fortsatt denne indeksen satt opp hvert år. I kommuneplanen kommenteres dette slik: "Levekårsindeksen for Holmestrand viser at levekårsutfordringene er betydelig større enn gjennomsnittet både i Vestfold og på landsbasis. Ut fra disse analysene synes Holmestrand å ha de største levekårsutfordringene i fylket."

Med et slikt utgangspunkt er det naturlig at kommuneplanens samfunnsdel også setter opp en rekke tiltak som bør gjennomføres for å forbedre situasjonen. Et sentralt delmål i planen er at "Levekårsindeksen for Holmestrand skal bedres og nærme seg gjennomsnittet for Vestfold". For å nå dette målet er det satt opp en rekke tiltak:

- Utarbeide bedre interne rutiner for å ivareta barn, unge og helse i arealplanleggingen.
- Definere fora som fokuserer på flerfaglige tiltak/tjeneste overfor barn og unge med psykiske problemer
- Styrke fysisk aktivitet i skolen
- Rullere rusplanen
- Integrere alle i samfunnet – mennesker mer psykiatriske lidelser og/eller rusproblemer inkluderes i alle samfunnsaktiviteter
- Gi sosial tilhørighet gjennom samarbeid om kulturtiltak med lav terskel
- Som element i oppfølgingen av samhandlingsreformen skal kommunen styrke folkehelsearbeidet i tråd med nasjonale føringer. Det samfunnsmedisinske arbeidet skal styrkes gjennom utvidet samarbeid med helseforetakene.
- Styrke samarbeidet mellom kommunene i nordfylket for å beholde offentlig tjeneste innen legevakt, psykiatri og styrke "halvannenlinjetjenesten" (tilbudet mellom vanlig kommunal helsetjeneste og sykehus)

Kilde: Kommuneplan for Holmestrand 2011-2023 (Samfunnsdel) Vedtatt 210611

Hovedmålet i kommuneplanen for **Hof** – kapittel "Trygghet, helse og omsorg" er at "Hof kommune skal skape trygghet for innbyggerne ved å tilby helse-, sosial-, og omsorgstjenester i nødvendig omfang og kvalitet.". Planen slår fast at "Hof kommune har til nå hatt et godt hjelpeapparat til å betjene mennesker med behov for pleie- og omsorgstjenester. Hovedfunn ved tverrsnittsundersøkelsen av pleie og omsorg, gjennomført av GeriPlan 2003, viser at Hof kommune har en god dekning av tjenester med et godt faglig miljø"... Sykehjemskapasiteten er over landsgjennomsnittet.

Kommuneplanen i Hof er vedtatt i 2006, og utarbeidet i årene før det. En del av udnærskelsene det henvises til er derfor såpass gamle at de kanskje ikke kan brukes til å beskrive dagens situasjon. På sine hjemmesider pr. i dag, presenterer kommunen seg slik : Hof fremstår i dag som en god bokommune, hvor oppvekstmiljø, skole og omsorg har sterk fokus.

Kommuneplanen trekker også fram de områdene der det er utfordringer og uløste oppgaver, og peker bl.a på "Hof kommune er ikke skjermet for utviklingen av alvorlige

rusproblemer. Vi har et reallt utbredt ungdomsmiljø av narkomane i alderen 18-35 år, der det er stor aktivitet". Livsstilsykdommer, tjenester overfor funksjonshemmede, barnevernet og tiltak for flyktninger omtales også i planen. Det er satt opp et delmål om "Kunnskap om dagens og morgendagens helse- og sosialproblemer brukes aktivt i arbeidet med å utforme forebyggende og behandlende tiltak". For å nå dette målet er det satt opp en lang rekke føringer:

- Fysisk aktivitet i barnehage og skole må ha både et kort- og langsiktig perspektiv.
- For barn og unge i risikozonen må tidlig hjelp i hjemmet, i barnehagen og skolen settes inn og opplevd mestring vektlegges.
- Forebyggende arbeid skal foregå i alle kommunens virksomheter
- Forebyggende rusarbeid rettet mot barnefamilier og ungdom skal styrkes
- Tilstrekkelig institusjonsplasser og bemanning slik at det ytes god pleie og omsorg.

Kilde: Kommuneplan for Hof 2006-2018 – vedtatt 200606

Et av hovedmålene i **Re** kommunes kommuneplan er "Re kommunes innbyggere har gode levekår, trivsel og trygghet i et inkluderende lokalsamfunn". Når planen videre beskriver dagens situasjon og kommende utfordringer, legges det vekt på at det er lite kriminalitet i kommunen, lav arbeidsledighet og at de fleste opplever seg trygge. Det pekes likevel på at "Tall fra statistisk sentralbyrå viser at vår kommune har et fattigdomsproblem og kommunen har mottatt prosjektmidler for bekjempelse av barnefattigdom. Funksjonshemmede opplever fremdeles dårlig tilrettelegging og begrenset tilgjengelighet i mange sammenhenger..... Vi har fremdeles uløste oppgaver innen eldreomsorgen. Integrering av funksjonshemmede og andre utsatte grupper må styrkes.". Re kommune understreker også at "Kommunen har i økende grad hatt fokus på det forebyggende arbeidet, og ser behovet for ytterligere styrking og samordning av tiltak som er iverksatt. Livsstilsendringer er viktige med tanke på røyking, overvekt, type 2-diabetes og manglende fysisk aktivitet."

Under overskriften "Forebygging og behandling" listes det opp en rekke tiltak:

- Re kommune skal arbeide for å redusere sosiale ulikheter i helse
- Re kommune skal styrke den lokale innsatsen på folkehelseområdet gjennom videreutvikling av partnerskap for folkehelse og delprosjektene "Trygge lokalsamfunn", "Helse i plan" og "God helse i Re"
- Ungdomshelsetjenesten skal styrkes
- Re kommune skal ha gode planprosesser som ivaretar forebyggende helse, trygghet og miljøhensyn i all kommunal planlegging
- Tjenestetilbudet innen psykisk helse skal sikres når OTP (Opptappingsplan for psykisk helse 1999-2008 avsluttes.
- Forebyggende arbeid innen rusomsorgen skal styrkes og videreføres med fokus på det holdningsskapende arbeid. Ruspolitisk handlingsplan rulleres.

Re kommune har også satt opp konkrete tiltak under overskriften "Livskvalitet", der det fokuseres på tilrettelegging for eldre, og under "Trygghet" der det kommunale helsetilbudet behandles.

Kilde: Kommuneplan for Re 2008-2019 – vedtatt 190607

8.2: Eksisterende og planlagte samarbeidsprosjekter

Navn	Fagfelt	Organisasjonsform	Deltakere	Økonomi Finansieringsform
Felles kulturskole	Kultur - utdanning	Vertskommune (Hof)	3K	I hht. folketall
Den kulturelle spaserstokken	Kultur - eldreomsorg	Samarbeidsprosjekt	3K	I hht. folketall
Nord-Jarlsberg Prosti	Kirke		3K, Horten, Svelvik og Sande	
Legevakt	Helse	Vertskommune (Tønsberg)	Re, Tønsberg, Nøtterøy, Tjøme, Stokke, Andebu	I hht. folketall
Legevakt	Helse	Vertskommune (Horten)	Holmestrand, Hof og Horten	I hht. folketall
Samhandlings-reformen	Helse	Prosjekt	3K, Horten, Sykehuset i Vetsfold	Statlige prosjektmidler, kommunale egenandeler
Miljøretta helsevern	Forebyggende helsearbeid	Vertskommune (Re)	3K, Andebu, Horten, Lardal, Nøtterøy, Tjøme, Sande, Stokke, Svelvik, Tønsberg	I hht. folketall
Psykologisk-pedagogisk tjeneste (PPT)	Tilrettelagt undervisning	Vertskommune (Re)	3K, Andebu	I hht. folketall
Avlastningsbolig for brukere med omfattende hjelpebehov	Helse/omsorg	Vertskommune (Re)		I hht. bruk av tjenesten
Felles flyktningearbeid	Integrering av flyktninger	Vertskommune (Tønsberg)	12 K	I hht. folketall - eller bruk av tjenester??
Sensitiv driftssentral	Dataløsning for helse- og sosial-tjenester	12K-prosjekt	12K	Ihht. deltakelse
Barnevernsvakt i Vestfold	Omsorg barn/unge	Vestfold politidistrikt	Hele fylket	I hht. folketall
Krisesenteret i Vestfold	Omsorg	Stiftelse	Hele fylket	Beløp pr. innbygger
Incestsenteret i Vestfold	Barnevern/omsorg	Stiftelse	Hele fylket	Beløp pr. innbygger
ASVO Revetal	VTA, rehabilitering	AS	Hof og Re	Salg ev tjenester, tilskudd fra NAV
Fagnettverk for barn med utv. forstyrrelser	Omsorg, tilrettelegging, kompetanse	12K-prosjekt	12K	Kommunenes egne budsjetter
PLO – Nettverk for pleie og omsorg	Pleie og omsorg - erfaringsutveksling	12K-prosjekt	12K	Kommunenes egne budsjetter
Nordre Jarlsberg DPS	Psykiatrici	Spesialisthelse-tjenesten	Dekker 3K, Tjøme, Nøtterøy, Tønsberg, Horten, Sande, Svelvik	Via helseforetaket
BPA-verktøy	Omsorg	12K-prosjekt	12K	Kommunens egne budsjetter

Vestfold og Telemark krematorium	Begravelser		Vestfold og Telemark	Eget budsjett
----------------------------------	-------------	--	----------------------	---------------

Kilde: Egen undersøkelse ifbm felles kunnskapsgrunnlag – planstrategi 3K

3K har i tillegg til dette i gang utredninger av et mulig samarbeid rettet mot ressurskrevende brukere, og et for hjelpetjenester for barn og unge. Det er i dag en forsterket enhet for barn med spesielle behov i Re (Kirkevoll skole), og Holmestrand kommune kjøper tjenester derfra. Det diskuteres nå om Holmestrand skal opprette en egen forsterket avdeling på en av sine skoler. Det har i den sammenheng vært antydning at det kan være aktuelt å se to slike avdelinger i sammenheng – slik at begge kunne spesialisere seg noe.

8.3: Nasjonale, regionale og lokale føringer

8.3.1: Nasjonalt forventningsdokument – MD juni 2011

”Å ivareta innbyggernes helse er en viktig del av fylkeskommunenes og kommunenes ansvar”, sier regjeringen i sitt forventningsdokument til planlegging i kommunene. Det pekes på at befolkningsutviklingen stiller samfunnsplanleggingen overfor nye og store utfordringer, og at selv om helsetilstanden i befolkningen generelt er god, er det ”en økende sykdomsutvikling knyttet til livsstil og en aldrende befolkning, og fortsatt et potensial i å fremme helse og forebygge sykdom og for tidlig død.” Regjeringen er spesielt opptatt av at mennesker med nedsatt funksjonsevne skal ha samme muligheter som andre til ”personlig utvikling, deltakelse i samfunnet, trygge levekår og god livskvalitet”. Universell utforming bidrar til dette.

For øvrig forventer regjeringen at:

- ... kommunene har oversikt over helsetilstanden i befolkningen, og de faktorene som kan virke inn på denne. Folkehelseutfordringene inngår som grunnlag i arbeidet med regionale og kommunale planstrategier.
- ... kommunene gjennom planleggingen styrker faktorer som bidrar til folkehelsen, og svekker forhold som kan ha negative helsevirkninger. Planlegging eller PBL er en viktig del av fylkenes og kommunenes folkehelsearbeid, og god planlegging bidrar til å utjevne sosiale helseforskjeller.
- Utfordringer som følge av endringer i alderssammenheng og helsetilstand i befolkningen, blant annet som følge av større andel eldre, inngår i arbeidet med regionale og kommunale planstrategier
- .... kommunene gjennom planleggingen legger til rette for faktorer som bidrar til å fremme psykisk helse.
- ...kommunene legger til rette for fysisk aktivitet for hele befolkningen
- Kommunene samarbeider med grunneierorganisasjonene og idretts- og friluftslivsorganisasjoner i planleggingen, slik at landbruksarealer og – virksomheter i større grad kan bli tatt i bruk for å fremme folkehelsen.

8.3.2: Fylkesmannen: Statlige forventinger til kommunene i Vestfold i 2012.

I forventingsbrevet fra Fylkesmannen til kommunene i Vestfold for 2012, er det tatt opp tiltak mot mobbing i arbeidslivet. Fylkesmannen skriver: "Mobbing er gjennom de siste 15 årene dokumentert som et utbredt og alvorlig problem i arbeidslivet.

Kommunene skal ha opplæring av sine ansatte og kunnskap om konflikthandtering" Andre krav/pålegg/ønsker fra Fylkesmannen på fagområdet er:

- Omsorgsplan 2015 – inkludert Kompetanseløft 2015
- Med bakgrunn i forskrift for internkontroll og kvalitetsforskriften, skal kommunene foreta en lokal bemanningsvurdering og fastsette en lokal norm for legetjenesten i sykehjem. Alle kommuner må fatte politiske vedtak om legedekning i sykehjem.
- Demensplanen 2015 skal bidra til å styrke kvaliteten, kompetansen og kapasiteten i tjenestene til personer med demens og deres pårørende.
- Opptappingsplan for rusfeltet er forlenget til ut år 2012
- Samhandlingsreformen – kommunal plikt til å ha døgnoppholdstilbud ved behov for øyeblikkelig hjelp. Det innføres kommunalt medfinansieringsansvar fra deg 1-en forutskrivningsklare pasienter.

I forbindelse med samhandlingsreformen skriver Fylkesmannen at: "det må påregnes et betydelig arbeid knyttet til utarbeidelse av lokale avtaler mellom den enkelte kommuner og Sykehuset i Vestfold. Avtalen skal inneholde områder som er skissert i loven, og som utdypes i forskrift og veiledningsmateriell".

8.3.3: Strategisk kulturplan for Vestfold (2011-2014)

"Vestfold – kulturelt ledende og levende!" er utgangspunktet for den strategiske kulturplanen som skal gjelde for perioden 2011-2014. Utgangspunktet for planen er at:

- Kultur er verdibyggning, opplevelse og trivsel
- Kultur er limet som binder menneskene sammen
- Kultur handler om fortid og forventninger knyttet til felles framtid
- Kultur er kunnskapsheving og mestring, og legger grunnlag for livskvalitet
- Kultur bidrar til næringsutvikling og økonomisk verdiskaping

Innledningsvis legges det også vekt på at folkehelseperspektivet skal være et gjennomgående og grunnleggende element gjennom hele planen. Om samarbeidet med kommunene sies det at "Det er gjennom nettverk og partnerskap at utviklingspotensialet som ligger i regionen kan utløses. I gjennomføringsperioden ønsker derfor Vestfold fylkeskommune å inngå i nære samarbeidsrelasjoner med kommuner, næringsliv, kulturinstitusjoner og organisasjoner. Dette vil være en nøkkelfaktor for å nå planens mål".

8.3.4: Regional plan for folkehelsen i Vestfold (2011-2014)

Det er satt opp fire innsatsområder i den regionale planen for folkehelsen. Disse er:

- Psykososialt miljø
- Fysisk miljø

- Levevaner
- Partnerskap som arbeidsform

Vestfold Fylkeskommune har utarbeidet strategier – basert på egne kunnskapsgrunnlag – for hver av disse satsingsområdene. Verdiskaping Vestfold (fylkets ledende partnerskap som jobber med regional utvikling, og der kommunene deltar) har fått det koordinerende rollen i folkehelsearbeidet. Dette er et grep som betegnes som ”banebrytende”, og en mener at dette vil løfte folkehelse opp på linje med andre viktige regionale temaer for videre utvikling av vestfoldsamfunnet.

8.4: Prioriterte strategier i 3K-regionen

8.4.1: Videreføre pågående samarbeidsprosjekter – samhandlingsreformen

8.4.2: Samarbeide om nye/revidering av eksisterende planer på fagfeltene rus og psykiatri

8.4.3: Videreføre samarbeidet om miljørettet helsevern

8.4.4: Samarbeid om rekruttering av kvalifisert arbeidskraft til pleie, omsorg og andre helsetjenester

8.4.5: Gjennomgang av kommunale planer – sikre at folkehelseperspektivet hensyntas der det skal.

9. Oversikt over planer som skal utarbeides i perioden

- 9.1: Planer/utredninger pålagt gjennom Fylkesmannens forventningsbrev til kommunene
- 9.2: Planer som skal utarbeides felles for 3K-regionen
- 9.3: Planer som skal utarbeides i den enkelte kommune

10. Prosess for rullering av kommuneplanene i 3K-kommunene

10.1: Utarbeidelse av planprogram – basert på felles planstrategi

Planprogram utarbeides og presenteres for kommuneplanutvalgene etter at felles formannskap er har behandlet planstrategien for andre gang.

10.2: Varsel om oppstart

Planprogram sendes ut på høring i mars/april 2012

10.3: Møter og utredninger

- Oppstartsmøte/samling for felles formannskap den 6.desember 2011

- Andre samling for felles formannskap i månedsskiftet januar/februar 2012
- Månedlige møter med rådmennene – som utgjør styringsgruppe for arbeidet
- Ordførerne orienteres jevnlig – og deltar på styringsgruppemøtene annenhver måned.

10.4: Administrativ organisering

10.5: Kommunal behandling

10.6: Høringer – frister – endelige vedtak

11. Publisering av planstrategi og kommuneplaner

12. Kilde- og litteraturliste